

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 28^η Σεπτεμβρίου 2023

Ωρα έναρξης: 4.17 μ.μ.

Αρ. 2

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ)

Χαίρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι!

Πάρτε τις θέσεις σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ να δηλώσετε τις παρουσίες σας με τον ηλεκτρονικό τρόπο και παρακαλείται ο γραμματέας να διαπιστώσει την απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ.

Την ερχόμενη Κυριακή γιορτάζουμε την εξηκοστή τρίτη επέτειο της ανεξαρτησίας της πατρίδας μας. Οι σκληροί και ανένδοτοι αγώνες του κυπριακού ελληνισμού, με λαμπρή κορωνίδα το έπος της ΕΟΚΑ 1955-59, ανάγκασαν εν τέλει τους Άγγλους αποικιοκράτες σε υπαναχώρηση και συγκατάνευση στο να καταστεί η Κύπρος ανεξάρτητο κράτος. Μπορεί το 1960 για πρώτη φορά ο λαός της Κύπρου να αποκτούσε ουσιαστικά το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης, όμως οι δυσκολίες αποδείχθηκαν πολλές εξαρχής για το νεοσύστατο κράτος, καθώς το δοτό Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν δυσλειτουργικό και δημιουργούσε προσκόμματα στην αρμονική λειτουργία των θεσμών. Δεν άργησαν να εμφανιστούν τα πρώτα ρήγματα στο νεόδμητο αυτό οικοδόμημα, με αποτέλεσμα να προκληθούν εντάσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις. Αποκορύφωμα ήταν το πραξικόπημα και η τουρκική εισβολή, που από το 1974 έχει μοιράσει την πατρίδα μας στα δύο.

Ως νομοθετική εξουσία ανανεώνουμε και φέτος τη δέσμευσή μας να συνεχίσουμε να στηρίζουμε με το άπαν των δυνάμεών μας την εξεύρεση μιας δίκαιης και λειτουργικής λύσης, με την επανένωση του νησιού και την επιστροφή των προσφύγων στις εστίες των προγόνων τους. Μπορεί να περνούν τα χρόνια, όμως δεν επαναπαυόμαστε. Η ελπίδα ότι θα κατορθώσουμε αυτό που διακαώς επιθυμούμε πρέπει να παραμείνει ζωντανή. Το οφείλουμε άλλωστε στους εαυτούς μας και στις επόμενες γενιές αυτού του τόπου, αλλά πρωτίστως σε αυτούς που αγωνίστηκαν, υπέμειναν, πάλεψαν, αλλά έφυγαν, χωρίς να εκπληρωθεί ο πόθος της επιστροφής.

Ας κρατήσουμε ανεξίτηλη τη μνήμη εκείνων που έδωσαν τη ζωή τους, για να μπορούμε εμείς σήμερα να ζούμε ελεύθεροι και να αποκαλούμαστε «Κύπριοι πολίτες» και ας εργαστούμε όλοι μαζί, ένας λαός ενωμένος, μακριά από μικροκομματικές διαφωνίες και αντιπαραθέσεις, για μια Κύπρο ελεύθερη, επανενωμένη, ειρηνική και ευημερούσα για όλους τους πολίτες της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα προ ημερησίας διατάξεως να αναφερθώ στον θάνατο του Ξενοφώντα Καλλή, ο οποίος έφυγε από τη ζωή σε ηλικία εβδομήντα τριών ετών έπειτα από πολυετή μάχη με τον καρκίνο.

Ο Ξενοφών Καλλής γεννήθηκε στο Δάλι και σπούδασε κοινωνιολογία στο Λονδίνο. Υπηρέτησε επί σειρά ετών στην Υπηρεσία Αγνοουμένων, της οποίας διετέλεσε και προϊστάμενος, ενώ είχε υπηρετήσει ως

σύμβουλος του Ελληνοκυπρίου εκπροσώπου στη Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους, καθώς και ως σύμβουλος του Επιτρόπου Προεδρίας για Ανθρωπιστικά Θέματα και Θέματα Αποδήμων.

Από την πρώτη στιγμή αφιέρωσε όλες του τις δυνάμεις στην προσπάθεια για την ανεύρεση και ταυτοποίηση των αγνοουμένων της Κύπρου. Με την αφοσίωση στο έργο του και την επιμονή του ήταν από αυτούς που πρωτοστάτησαν, ώστε το θέμα των αγνοουμένων να αντιμετωπίζεται καθαρά ως ανθρωπιστικό, με επιστημονική μεθοδολογία, μακριά από μικροπολιτικές σκοπιμότητες και προπαγανδιστικά στρατηγήματα. Πέρα από τον επαγγελματισμό που τον χαρακτήριζε, η προσέγγισή του ήταν πάντοτε ανθρωπίνη, με ιδιαίτερη ευαισθησία προς τις οικογένειες των αγνοουμένων, με αποτέλεσμα να χαίρει εκτίμησης και σεβασμού από όλους τους Ελληνοκυπρίους και τους Τουρκοκυπρίους. Εργάστηκε σκληρά, αθόρυβα και προπάντων αποτελεσματικά, αφιερώνοντας το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του προς τον ιερό αυτό σκοπό.

Εκ μέρους της Βουλής των Αντιπροσώπων θα ήθελα να εκφράσω τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στην οικογένεια και στους οικείους του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να αναφερθώ και στον αδόκητο θάνατο εν ώρα καθήκοντος σε ηλικία πενήντα ετών του αστυφύλακα Πέτρου Ελευθερίου. Το ατυχές συμβάν έλαβε χώρα στον αυτοκινητόδρομο Ριζοελιάς-Αγίας Νάπας, όταν η Αστυνομία κλήθηκε να διαχειριστεί περιστατικό ατόμου που εκινείτο πεζό στον αυτοκινητόδρομο. Στην προσπάθειά του ο άτυχος Πέτρος να απομακρύνει τον πεζό από τον αυτοκινητόδρομο τόσο ο ίδιος όσο και ο πεζός κτυπήθηκαν από διερχόμενο αυτοκίνητο με αποτέλεσμα τον θανάσιμο τραυματισμό τους.

Ο Πέτρος Ελευθερίου εντάχθηκε στις τάξεις της Αστυνομίας Κύπρου στις 2 Οκτωβρίου 1998. Υπηρέτησε σε διάφορα πόστα της Αστυνομίας, με τελευταίο τον Αστυνομικό Σταθμό Βορόκληνης, και πάντοτε διακρινόταν για το ήθος και τον επαγγελματισμό του. Η προσήλωση στο καθήκον, η ανιδιοτέλεια και το θάρρος του Πέτρου Ελευθερίου θα παραμείνουν ως παράδειγμα αυταπάρνησης και αυτοθυσίας εν ώρα υπηρεσίας.

Εκ μέρους της Βουλής των Αντιπροσώπων θα ήθελα να εκφράσω τα θερμά μας συλλυπητήρια τόσο στην οικογένεια και στους οικείους του όσο και σε ολόκληρη την Αστυνομία Κύπρου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, σας καλώ να τηρήσουμε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη των υπερασπιστών της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Ξενοφώντα Καλλή και του Πέτρου Ελευθερίου.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 26 Σεπτεμβρίου γιορτάστηκε η Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών, η οποία καθιερώθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης το 2001 με πρωτοβουλία της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης και την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ημέρα αυτή προσφέρει κάθε χρόνο στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης μια ευκαιρία για ενημέρωση του κοινού για την πολυγλωσσία και την ώθηση των πολιτών στην εκμάθηση γλωσσών. Η γλωσσική πολυμορφία της Ευρώπης μαρτυρεί την πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά. Η πολυγλωσσία αποτελεί πολύτιμο εργαλείο, που έχει επίσης χαρακτηριστεί ως μία από τις κύριες δεξιότητες που προωθούνται μέσω του Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων, το οποίο γιορτάζει φέτος η Ευρωπαϊκή Ένωση, με ουσιαστική συμβολή στην ατομική ολοκλήρωση, στον υγιή και αειφόρο τρόπο ζωής, στην αύξηση των ευκαιριών εργασίας και στην ενεργή πολιτότητα με απώτερο στόχο μια συμπεριληπτική κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς.

Στο πλαίσιο αυτό το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Ευρωπαϊκή Ένωση ενθαρρύνουν την εκμάθηση γλωσσών, η οποία προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες σε εκπαιδευτικό και επαγγελματικό επίπεδο, αλλά και ευρύτερη διαπολιτισμική κατανόηση και ενίσχυση της ενότητας μεταξύ των λαών της Ευρώπης.

Και τώρα πάμε στον γραμματέα, για να αναγνώσει τις αναφορές στις διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Κύριε γραμματεά.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στις 20 Σεπτεμβρίου 2023 ο κ. Δημήτρης Δημητρίου συμμετείχε σε Διακοινοβουλευτική Συνάντηση της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε παρέμβασή του υπογράμμισε τη σημασία της ύπαρξης διαύλων επικοινωνίας των κοινοβουλίων με τους πολίτες. Έκανε επίσης ιδιαίτερη μνεία στον ρόλο της Επιτροπής Αναφορών στην ομόφωνη υιοθέτηση από την ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της έκθεσης για την επιστροφή της πόλης της Αμμοχώστου στους νόμιμους κατοίκους της το 2018.

Στις 20 και την 21^η Σεπτεμβρίου οι βουλευτές κ. Δημήτρης Δημητρίου, Νίκος Κέττηρος, Χρυσάνθος Σαββίδης και Ηλίας Μυριάνθους συμμετείχαν στη 13^η Συνάντηση της Μικτής Ομάδας Κοινοβουλευτικού Ελέγχου της Ευρωπώλ στις Βρυξέλλες.

Οι Κύπριοι βουλευτές εξέφρασαν ικανοποίηση για τη συμμετοχή της Κύπρου στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν. Υπογράμμισαν παράλληλα ότι η Στρατηγική Συμφωνία που έχει συνάψει η Ευρωπώλ με την Τουρκία πρέπει να τυγχάνει αξιοποίησης, ώστε να καταπολεμηθεί η εργαλειοποίηση της μετανάστευσης εις βάρος της Κύπρου και στηλίτευσαν τη συνεχιζόμενη άρνηση της Τουρκίας να εφαρμόσει τη Συμφωνία Επανεισδοχής έναντι της Κύπρου. Τόνισαν εξάλλου την ανάγκη διαγραφής από την Ευρωπώλ προσωπικών δεδομένων ατόμων που δεν έχουν αποδεδειγμένη σχέση με εγκληματική δραστηριότητα, καθώς και των ανηλίκων. Τέλος, επισήμαναν τη σημασία της νέας νομοθετικής δέσμης μέτρων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον εκσυγχρονισμό του υφιστάμενου πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Στις 24 και 25 Σεπτεμβρίου ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Γιαννάκης Γαβριήλ συμμετείχε ως εκ των κύριων ομιλητών στη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για τη συμβολή των εθνικών κοινοβουλίων στη βελτίωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Τη Διάσκεψη φιλοξένησε το κοινοβούλιο της Κροατίας.

Σε παρέμβασή του ο κ. Γαβριήλ διατύπωσε τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες της Κύπρου σχετικά με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή φυτών με τη χρήση νέων γονιδιωματικών τεχνικών. Επίσης, ανέλυσε τις κύριες επιφυλάξεις που ήγειρε η Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικά με συγκεκριμένες πτυχές της πρότασης κανονισμού για την ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, οι οποίες περιλήφθηκαν στη γνώμη που υποβλήθηκε προς τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Στις 25 Σεπτεμβρίου ο κ. Κωστής Ευσταθίου συμμετείχε σε συνεδρία της Επιτροπής για την εκλογή των δικαστών στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της ΚΣΣΕ στο Παρίσι, κατά την οποία διεξήχθησαν ακροάσεις με τους υποψήφιους για εκλογή στο ΕΔΔΑ δικαστές της Σερβίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα προχωρήσουμε στο Πρώτο Κεφάλαιο της ημερησίας διατάξεως, που είναι η νομοθετική εργασία.

Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Τα θέματα με τους αριθμούς 1 και 2, που τιτλοφορούνται «Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2021» και «Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Ιατρικές Εξετάσεις και Ιατρική Περιθαλψη) Κανονισμοί του 2021», αντίστοιχα, είναι εξ αναβολής, έχουν κοινή έκθεση και, αντιλαμβάνομαι, κυρία Χριστιάνα...

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε, έχουμε δει τα θέματα στην επιτροπή Οικονομικών και είναι κοινό το αίτημα να αναβληθούν και να επιστρέψουν πίσω στην επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει ουδεμία ένσταση εν προκειμένω. Και τα δύο θέματα με τους αριθμούς 1 και 2 αναβάλλονται και επαναποστέλλονται στην επιτροπή Οικονομικών.

Αρα, θα προχωρήσουμε αισίως στο τρίτο θέμα, που τιτλοφορείται «Ο Τροποποιητικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2023 Νόμου του 2022 Νόμος του 2023».

Παρακαλείται ο γραμματεύς να αναγνώσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2023 Νόμου του 2022, ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες που προέκυψαν για αγορά υπηρεσιών διοικητικού προσωπικού με ισόποσες εξοικονομήσεις.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο Τροποποιητικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2023 Νόμου του 2022 Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Αντρέας Καυκαλιάς

Χρύσης Παντελίδης
Χάρης Γεωργιάδης
Ονούφριος Κουλλά
Σάβια Ορφανίδου
Άριστος Δαμιανού

Χρίστος Χριστοφίδης
Σωτήρης Ιωάννου
Αλέκος Τρυφωνίδης
Μη μέλη της επιτροπής:
Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και 18 Σεπτεμβρίου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης (ΕΦΕΕΔΧΦ) και η Βοηθός Χρηματοοικονομικός Επίτροπος.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Ηλίας Μυριάνθους.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2023 Νόμου του 2022, ώστε να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες που προέκυψαν για αγορά υπηρεσιών διοικητικού προσωπικού με ισόποσες εξοικονομήσεις.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του θέματος η Βοηθός Χρηματοοικονομικός Επίτροπος δήλωσε ότι με το υπό αναφορά νομοσχέδιο προβλέπεται η μεταφορά πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΦΕΕΔΧΦ για το έτος 2023 ύψους €120.000 από την ομάδα δαπανών «Συμβασιούχοι» στην ομάδα δαπανών «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες/Ερευνες», με σκοπό να πληρωθεί το προσωπικό που εργοδοτείται στον ΕΦΕΕΔΧΦ με το καθεστώς της αγοράς υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την ίδια αρμόδια, η συγκεκριμένη ανάγκη προκύπτει, καθότι η διαδικασία πρόσληψης πρόσθετου συμβασιούχου προσωπικού στον ΕΦΕΕΔΧΦ δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του τρέχοντος έτους λόγω της ανάγκης προγενέστερης έγκρισης και δημοσίευσης σχετικής αναθεωρημένης κανονιστικής διοικητικής πράξης.

Ο πρόεδρος του ΕΦΕΕΔΧΦ δήλωσε ότι με τις ρυθμίσεις που προτείνονται δεν προβλέπεται οποιαδήποτε αύξηση στον προϋπολογισμό του ΕΦΕΕΔΧΦ, καθότι πρόκειται για μεταφορά πιστώσεων μεταξύ ομάδων δαπανών.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι στον προϋπολογισμό του ΕΦΕΕΔΧΦ για το έτος 2023 περιλήφθηκε πρόνοια για πρόσληψη συμβασιούχου προσωπικού. Ωστόσο, λόγω της καθυστέρησης στη διαδικασία πρόσληψης του εν λόγω προσωπικού ο ΕΦΕΕΔΧΦ καλείται να καλύψει τις ανάγκες του μέσω της αγοράς υπηρεσιών. Δεδομένου ότι οι εγκεκριμένες πιστώσεις για την αγορά υπηρεσιών δεν επαρκούν για την κάλυψη της πρόσθετης ανάγκης, κρίνεται απαραίτητη η προώθηση του προτεινόμενου νόμου, ώστε να καταστεί εφικτή η ανακατανομή των πιστώσεων με τον ενδεδειγμένο τρόπο και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχουμε αγορεύσεις επί θέματος αρχής;

Η κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλά θέλω να αναφέρω, για να είμαστε ξεκάθαροι, ότι δεν πρόκειται για αύξηση των δαπανών. Πρόκειται για μεταφορά πιστώσεων μεταξύ ομάδων δαπανών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άρα, ξεκαθάρισε, είναι ξεκάθαρο το θέμα. Πολύ ωραία.

Το λοιπόν. Έχουμε άλλη αγόρευση;

Όχι.

Τώρα προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ψηφίστε για τα άρθρα, παρακαλώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Υπέρ σαράντα, ομόφωνα*.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με σαράντα ψήφους υπέρ, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο Τροποποιητικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2023 Νόμου του 2022 Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Και το αποτέλεσμα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα επτά. Υπέρ τριάντα επτά, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με τριάντα επτά ψήφους υπέρ, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο της Δημοκρατίας.

Προχωρούμε τώρα στο τέταρτο θέμα, που τιτλοφορείται «Ο περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων και Καταχώρησης Αντιπροσωπευτικών Αγωγών για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2023».

Παρακαλείται ο γραμματεός να αναγνώσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση νομοθεσίας για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2020 σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και για την κατάργηση της Οδηγίας 2009/22/ΕΚ».

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων και Καταχώρησης Αντιπροσωπευτικών Αγωγών για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρτίδης

Αβέρωφ Νεοφύτου

Χρύσης Παντελίδης

Νίκος Σύκας

Μιχάλης Γιακουμή

Κώστας Κώστα

Σταύρος Παπαδούρης

Γιαννάκης Γαβριήλ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 4 Ιουλίου και στις 5, 12 και 19 Σεπτεμβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του ίδιου

* Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών της συνεδρίασης ευρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.

υπουργείου, του Ανωτάτου Δικαστηρίου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), της Γενικής Συνομοσπονδίας Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΓΣ ΠΟΒΕΚ) και της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΠΕΟ.

Ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις ΣΕΚ, ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Πανίκος Λεωνίδου.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η επιτροπή έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής, για λόγους που προκύπτουν από τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, καθώς και λόγω του ότι έχει σταλθεί αιτιολογημένη γνώμη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή λόγω καθυστερημένης μεταφοράς της σχετικής Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίστευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η θέσπιση νομοθεσίας για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2020 σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/22/ΕΚ» (στο εξής «η Οδηγία»).

Στα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής από τους κυβερνητικούς αρμοδίους επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Η θέσπιση της Οδηγίας κατέστη αναγκαία, όταν μέσω του ελέγχου καταλληλότητας διαφάνηκε ότι η μέχρι τώρα ισχύουσα Οδηγία 2009/22/ΕΚ περί των αγωγών παραλείψεως δεν αντιμετώπισε ουσιαστικά και αποτελεσματικά τα χρόνια προβλήματα των καταναλωτών που επιζητούν ατομική επιδιόρθωση.
2. Με σκοπό τη βελτίωση της αποτροπής των παράνομων πρακτικών και τη μείωση της ζημιάς των καταναλωτών, σε μία αγορά που χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από την παγκοσμιοποίηση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, κρίθηκε απαραίτητη η ενίσχυση των διαδικαστικών μηχανισμών προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης απαγορευτικών διαταγμάτων, καθώς και μέτρων επανόρθωσης ή/και αποκατάστασης.
3. Γενικός στόχος του προτεινόμενου νόμου είναι η συμβολή στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, μέσω της επίτευξης υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και της διασφάλισης ότι οι νομιμοποιούμενοι φορείς δύναται να ασκούν αντιπροσωπευτικές αγωγές, οι οποίες επιδιώκουν την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών σε περίπτωση παραβάσεων του ενωσιακού δικαίου.
4. Η Οδηγία και ο προτεινόμενος νόμος καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων πέρα από την προστασία των καταναλωτών, όπως τις τηλεπικοινωνίες, το περιβάλλον, τις επενδύσεις, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τον χρηματοπιστωτικό τομέα, την υγεία, τα ταξίδια και τις μεταφορές. Συγκεκριμένα, η Οδηγία και ο προτεινόμενος νόμος καλύπτουν εξήντα έξι συνολικά Οδηγίες και κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας.
5. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εκσυγχρονίζεται το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο των αγωγών/διαταγμάτων, το οποίο επιτρέπει στα εθνικά δικαστήρια να διατάσσουν την παύση συμπεριφορών που παραβιάζουν τη νομοθεσία προστασίας καταναλωτή και την απαγόρευσή τους στο μέλλον. Επιπροσθέτως, με τον προτεινόμενο νόμο θεσπίζονται νέοι κανόνες για τη λήψη επανορθωτικών μέτρων από τα εθνικά δικαστήρια. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να συνίστανται μεταξύ άλλων στην επιδίκαση αποζημιώσεων, στην επιστροφή αχρεωστήτως χρεωσθέντων ποσών και στην επισκευή ή επιδιόρθωση ή αντικατάσταση αγορασθέντων προϊόντων.

Σημειώνεται ότι η μεταφορά της Οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη κρίνεται επείγουσα, επειδή η χρονική δέσμευση για την υιοθέτηση των προνοιών της από τα κράτη μέλη ήταν μέχρι την 25^η Δεκεμβρίου 2022. Συναφώς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε αιτιολογημένη γνώμη λόγω καθυστέρησης της εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή μετά τη λήξη της υπό αναφορά προθεσμίας και συγκεκριμένα στις 27 Απριλίου 2023.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, τόσο προφορικά όσο και γραπτώς, μέσω υπομνημάτων που υπέβαλαν ενώπιον της επιτροπής, διαφώνησαν με την πρόνοια του νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται οποιαδήποτε

χρηματοδότηση των νομιμοποιούμενων φορέων από τη Δημοκρατία για συγκεκριμένες αντιπροσωπευτικές αγωγές. Περαιτέρω, επισήμαναν ότι σε περίπτωση καταχώρισης αντιπροσωπευτικής αγωγής στο πλαίσιο της οποίας οι καταναλωτές εκπροσωπούνται με ρητή συναίνεση (opt in) ο νομιμοποιούμενος φορέας πρέπει να σχηματίσει ξεχωριστό φάκελο για κάθε καταναλωτή, να συγκεντρώσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά και αποδείξεις της ζημιάς που έχουν υποστεί, να τα αξιολογήσει και να αποφασίσει κατά πόσο υπάρχει συνάφεια των απαιτήσεών τους. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τους ίδιους, λόγω έλλειψης προσωπικού και οικονομικών πόρων οι εν λόγω σύνδεσμοι δεν μπορούν να προχωρήσουν σε καταχώριση αντιπροσωπευτικής αγωγής ακολουθώντας την πιο πάνω διαδικασία. Όπως επισήμαναν, με τη διαδικασία εκπροσώπησης των καταναλωτών με σιωπηρή συναίνεση (opt out) ο νομιμοποιούμενος φορέας απαλλάσσεται από την ετοιμασία και αξιολόγηση μεγάλου όγκου εγγράφων για έκαστο καταναλωτή ο οποίος θα συμμετέχει στην αντιπροσωπευτική αγωγή.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ο διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας επισήμανε ότι το υπουργείο εξετάζει ενδεχόμενη τροποποίηση του νομοσχεδίου, ώστε να υιοθετηθούν οι πιο πάνω εισηγήσεις, ήτοι να προβλέπεται η δυνατότητα χρηματοδότησης αντιπροσωπευτικών αγωγών από τη Δημοκρατία και να παρέχεται η δυνατότητα στους νομιμοποιούμενους φορείς να επιλέγουν κατά πόσο επιθυμούν να προχωρήσουν με την καταχώριση αντιπροσωπευτικής αγωγής ακολουθώντας τη διαδικασία εκπροσώπησης με ρητή συναίνεση (opt in) ή τη διαδικασία εκπροσώπησης με σιωπηρή συναίνεση (opt out).

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας εξέφρασε τον προβληματισμό της όσον αφορά την ενδεχόμενη υιοθέτηση, κατ' επιλογή του νομιμοποιούμενου φορέα, της διαδικασίας εκπροσώπησης με σιωπηρή συναίνεση (opt out), λόγω πρακτικών προβλημάτων που ενδεχομένως να προκύψουν σε σχέση με τον καθορισμό της κλίμακας της αγωγής και την επιδίκαση αποζημιώσεων.

Ο εκπρόσωπος του Ανωτάτου Δικαστηρίου επισήμανε την ανάγκη διασφάλισης της τήρησης της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, ώστε να μην επηρεάζεται η εξουσία των δικαστηρίων να καθορίζουν τις δικονομικές πτυχές του θέματος, επισημαίνοντας παράλληλα ότι στις πρόνοιες του νομοσχεδίου δεν διαπιστώνεται οποιαδήποτε παράβαση της πιο πάνω αρχής. Περαιτέρω, δήλωσε ότι μετά την ψήφιση και δημοσίευση του προτεινόμενου νόμου το Ανώτατο Δικαστήριο θα προχωρήσει στην έκδοση σχετικών διαδικαστικών κανονισμών.

Με βάση τα πιο πάνω, σε μεταγενέστερο στάδιο και συγκεκριμένα στις 3 Αυγούστου 2023 η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας υπέβαλε αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, στο οποίο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τροποποίηση της πρόνοιας που προβλέπει για το κριτήριο της ανεξαρτησίας των νομιμοποιούμενων φορέων και του μη επηρεασμού τους από άλλα πρόσωπα πέραν των καταναλωτών για σκοπούς αναγνώρισής τους ως τέτοιων, ώστε να προστεθεί η προβλεπόμενη στην Οδηγία φράση σύμφωνα με την οποία ο νομιμοποιούμενος φορέας δεν πρέπει να επηρεάζεται «ιδίως από εμπόρους οι οποίοι έχουν οικονομικό συμφέρον για την άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής, μεταξύ άλλων και σε περίπτωση χρηματοδότησης από τρίτους, και διαθέτει προς τον σκοπό αυτό θεσπισμένες διαδικασίες, για να αποκλείει τέτοιου είδους επιρροή και για να αποκλείει την οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του ιδίου, των χρηματοδοτών του και του συμφέροντος των καταναλωτών».
2. Αντικατάσταση της πρόνοιας που προβλέπει για τις συνέπειες σε περίπτωση παράβασης διαταγμάτων του δικαστηρίου, ώστε να προβλέπεται ότι σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης προσώπου με διάταγμα δικαστηρίου, τηρουμένων των προνοιών των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, το δικαστήριο δύναται να εξαναγκάσει σε υπακοή ή/και σε συμμόρφωση ή/και σε εκτέλεση πράξης προς συμμόρφωση με έξοδα εναντίον του προσώπου που παρακούει.
3. Προσθήκη πρόνοιας με την οποία προβλέπεται ότι η αίτηση με την οποία διατάσσεται η άμεση παύση και/ή η μη επανάληψη της γενόμενης παράβασης εξετάζεται με συνοπτική διαδικασία.
4. Προσθήκη πρόνοιας με την οποία προβλέπεται ότι η αίτηση για έκδοση απαγορευτικού διατάγματος θα εξετάζεται από το δικαστήριο με τη δέουσα ταχύτητα.
5. Τροποποίηση της πρόνοιας που αφορά τη διαδικασία εκπροσώπησης των καταναλωτών σε αντιπροσωπευτική αγωγή με σιωπηρή συναίνεση (opt out), ώστε να απαλειφθεί η πρόνοια με βάση την οποία η εν λόγω διαδικασία ακολουθείται, ιδίως όταν η αξία των επιμέρους ατομικών αξιώσεων των καταναλωτών κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή.
6. Προσθήκη πρόνοιας με την οποία προβλέπεται ότι ο διάδικος εναντίον του οποίου εκδόθηκε η δικαστική απόφαση πρέπει να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα με τα οποία επιβαρύνθηκε ο διάδικος υπέρ του οποίου εκδόθηκε η δικαστική απόφαση.
7. Προσθήκη πρόνοιας σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ότι η υποχρέωση του εμπορευομένου για ενημέρωση των καταναλωτών τους οποίους αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή σχετικά με ενδεχόμενες τελικές αποφάσεις ή ενδεχόμενους εγκεκριμένους διακανονισμούς δεν θα ισχύει, εάν οι εν λόγω

καταναλωτές ενημερωθούν γι' αυτά με άλλο τρόπο.

8. Τροποποίηση της πρόνοιας η οποία προβλέπει την απαγόρευση χρηματοδότησης από τη Δημοκρατία συγκεκριμένων αντιπροσωπευτικών αγωγών, ώστε να επιτρέπεται η χρηματοδότηση συγκεκριμένων αντιπροσωπευτικών αγωγών.
9. Προσθήκη στο παράρτημα του νομοσχεδίου του κανονισμού με τίτλο «Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1925 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2022 σχετικά με διεκδικήσιμες και δίκαιες αγορές στον ψηφιακό τομέα και για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2019/1937 και (ΕΕ) 2020/1828 (Πράξη για τις Ψηφιακές Αγορές)».

Στο πλαίσιο της κατ' άρθρον συζήτησης του αναθεωρημένου νομοσχεδίου οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής εξέφρασαν τη δυσαρέσκειά τους για τη μη υιοθέτηση της θέσης τους που αφορά στην καταχώριση αντιπροσωπευτικών αγωγών με τη διαδικασία εκπροσώπησης με ρητή συναίνεση (opt in), επισημαίνοντας ότι με την εν λόγω διαδικασία περιορίζεται το δικαίωμα των εν λόγω φορέων για προσφυγή στη δικαιοσύνη και εκπροσώπηση αριθμού καταναλωτών.

Οι εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτών και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, σε σχέση με τα πιο πάνω, επισήμαναν ότι το νομοσχέδιο αποτελεί νέο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο προβλέπει τη δυνατότητα καταχώρισης αγωγών για μέτρα επανόρθωσης ή/και αποκατάστασης, ενώ η υφιστάμενη νομοθεσία προβλέπει μόνο τη δυνατότητα έκδοσης απαγορευτικού διατάγματος. Επιπροσθέτως, επισήμαναν ότι το νομοσχέδιο αρχικά προέβλεπε μόνο τη διαδικασία εκπροσώπησης των καταναλωτών με ρητή συναίνεση (opt in), ενώ πλέον κατόπιν προηγούμενης διαβούλευσης με τους εν λόγω συνδέσμους προβλέπεται η δυνατότητα του δικαστηρίου να διατάσσει κατόπιν αιτήματος νομιμοποιούμενου φορέα όπως ακολουθηθεί η διαδικασία εκπροσώπησης των καταναλωτών με σιωπηρή συναίνεση (opt out).

Ο εκπρόσωπος του Ανωτάτου Δικαστηρίου επισήμανε ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να προσδιορίζεται η αξία της απαίτησης με σκοπό την ανάθεση της εκδίκασης στο αντίστοιχο δικαστήριο και ότι με τη διαδικασία εκπροσώπησης με σιωπηρή συναίνεση (opt out) δυσχεραίνεται ο προσδιορισμός της αξίας της απαίτησης.

Η εκπρόσωπος της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου επισήμανε ότι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου σύμφωνα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου θεωρείται νομιμοποιούμενος φορέας, καθότι περιλαμβάνεται στις Αρχές οι οποίες είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία της εφαρμογής των νόμων που προβλέπονται στο παράρτημα, και ως εκ τούτου εισηγήθηκε την εξαίρεσή της από την εν λόγω πρόνοια του νομοσχεδίου.

Η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Τραπεζών Κύπρου, με γραπτό υπόμνημα που υπέβαλε στην επιτροπή, εισηγήθηκε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τη διαγραφή της πρόνοιας με βάση την οποία δύναται να παρακαμφθεί η υποχρέωση προηγούμενης διαβούλευσης πριν από την καταχώριση αίτησης στο δικαστήριο για έκδοση διατάγματος στις περιπτώσεις που ο νομιμοποιούμενος φορέας κρίνει ότι οι περιστάσεις είναι τέτοιες που η δικαστική διαδικασία πρέπει να προχωρήσει χωρίς οποιαδήποτε καθυστέρηση. Η εισήγηση αυτή είναι προς όφελος όλων των μερών, αφού θα δύναται να επιλύονται με διαβούλευση όσο το δυνατόν περισσότερα ζητήματα, ώστε να περιοριστεί η περαιτέρω επιβάρυνση του δικαστικού συστήματος, και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου η καθυστέρηση λόγω διαβούλευσης δεν θα υπερβαίνει τις δεκατέσσερις (14) ημέρες.
2. Την υιοθέτηση της διαδικασίας με την οποία οι καταναλωτές εκπροσωπούνται στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής με ρητή συναίνεση (opt in), καθότι σε διαφορετική περίπτωση ενδεχομένως να μην είναι εφικτό τα εμπλεκόμενα μέρη να γνωρίζουν με βεβαιότητα το σύνολο των καταναλωτών ούτε τα απαιτούμενα κεφάλαια για σκοπούς επανόρθωσης ή/και αποκατάστασης ή διακανονισμού.
3. Τη διαγραφή των προνοιών που προβλέπουν ότι το διάταγμα του δικαστηρίου δύναται να αφορά και παρόμοιες μελλοντικές παραβάσεις έναντι των καταναλωτών και σε περίπτωση νομικού προσώπου να αφορά ή να απευθύνεται και σε οποιονδήποτε διευθυντή ή/και διευθύνοντα σύμβουλο ή/και συνεργάτη ή/και σύμβουλο ή/και αξιωματούχο ο οποίος αποδεικνύεται ότι έλαβε μέρος, συμμετείχε, συνέδραμε ή είχε με οποιονδήποτε τρόπο σχέση με τη γενόμενη παράβαση, διότι τέτοιες πρόνοιες δεν προκύπτουν από την Οδηγία.

Η επιτροπή κάλεσε το αρμόδιο υπουργείο όπως προβεί σε περαιτέρω διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς αναφορικά με τις πιο πάνω εισηγήσεις και τις σχετικές πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Στη συνέχεια, η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή υπέβαλε στην επιτροπή, στις 7 Σεπτεμβρίου 2023, δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται η δυνατότητα του νομιμοποιούμενου φορέα να καταχωρίζει αντιπροσωπευτική αγωγή μέσω της διαδικασίας εκπροσώπησης των καταναλωτών με σιωπηρή συναίνεση (opt out), χωρίς να απαιτείται προηγουμένως η έκδοση σχετικού διατάγματος από το δικαστήριο.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του δεύτερου αναθεωρημένου κειμένου του νομοσχεδίου οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της Παγκύπριας Ένωσης Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής υπέβαλαν μεταξύ άλλων τις ακόλουθες εισηγήσεις για τροποποίηση των προνοιών του νομοσχεδίου:

1. Τη διαγραφή των προνοιών που προβλέπουν για τη δυνατότητα εκπροσώπησης των καταναλωτών από νομιμοποιούμενο φορέα σε αντιπροσωπευτική αγωγή με ρητή συναίνεση (opt in).
2. Την προσθήκη πρόνοιας που προβλέπει ότι οι καταναλωτές που δεν επιθυμούν να συμμετέχουν στην αγωγή μπορούν να δηλώσουν ρητά τη βούλησή τους στον νομιμοποιούμενο φορέα εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσιοποίηση της πρόθεσης του νομιμοποιούμενου φορέα για άσκηση αντιπροσωπευτικής αγωγής.
3. Την τροποποίηση της πρόνοιας που προβλέπει για την εξουσία του δικαστηρίου να διατάσσει ότι ενδεχόμενα υπόλοιπα κεφαλαίων θα διατίθενται για κοινωφελείς σκοπούς, ώστε το δικαστήριο να δύναται να διατάσσει τη διάθεση των εν λόγω κεφαλαίων σε νομιμοποιούμενους φορείς για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών στο πλαίσιο της άσκησης αντιπροσωπευτικών αγωγών.
4. Τη διαγραφή της πρόνοιας που προβλέπει για την εξουσία του δικαστηρίου για έκδοση διατάγματος καθορισμού της ομάδας των καταναλωτών των οποίων οι αξιώσεις παραδεκτά συμπεριλαμβάνονται ή δύναται να συμπεριληφθούν στη δίκη επί της αντιπροσωπευτικής αγωγής.

Η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε όπως τροποποιήσει το δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε σε αυτό να διαλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Διαγραφή των προνοιών που προβλέπουν τη δυνατότητα καταχώρισης αντιπροσωπευτικής αγωγής στο πλαίσιο της οποίας οι καταναλωτές εκπροσωπούνται με ρητή συναίνεση (opt in).
2. Διαγραφή της πρόνοιας που προβλέπει ότι οι δημόσιοι οργανισμοί εξαιρούνται οποιασδήποτε εποπτείας ή/και ελέγχου από την αρμόδια αρχή, ήτοι την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.
3. Τροποποίηση της πρόνοιας που προβλέπει την εξουσία του δικαστηρίου να διατάσσει ότι ενδεχόμενα υπόλοιπα κεφαλαίων θα διατίθενται για κοινωφελείς σκοπούς, ώστε το δικαστήριο να δύναται να διατάσσει τη διάθεση των εν λόγω κεφαλαίων για τους πιο πάνω σκοπούς παρέχοντας προτεραιότητα στους νομιμοποιούμενους φορείς για σκοπούς προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, το μέλος της βουλευτής της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.
2. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εισηγούνται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο όπως αυτό τροποποιήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αγορεύσεις επί θέματος αρχής;

Ουδείς, ουδεμία.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Με συγχωρείτε. Κύριε Χατζηγιάννη, δεν σας πρόσεξα, με συγχωρείτε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Πολύ πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

Ουσιαστικά, είναι εναρμονιστικό. Από την άλλη δε, υπήρξαν προσπάθειες από πλευράς του υπουργείου να έρθει να αφαιρέσει δικαιώματα τα οποία οι σύνδεσμοι των καταναλωτών είχαν, οι εκπρόσωποι των καταναλωτών είχαν για δεκαετίες. Ουσιαστικά, τους αφαιρούσε την ευχέρεια να προσφεύγουν συλλογικά. Δυστυχώς, αυτό... Μάλλον ευτυχώς, αυτό δεν έχει γίνει αποδεκτό. Αποκαταστήσαμε τα δικαιώματα της συλλογικής προσφυγής και θεωρώ ότι είναι απόλυτα δίκαιο το αίτημα των συνδέσμων των καταναλωτών.

Ευκαιρίας δοθείσης, θα ήθελα να εκφράσω τη μεγάλη μου ανησυχία σχετικά με τη μεγάλη αντιπαράθεση που έχει παρατηρηθεί μεταξύ συνδέσμων καταναλωτών και του συγκεκριμένου υπουργείου και του πολιτικού προϊσταμένου συμπεριλαμβανομένου. Είναι μια ρήξη που, κατά την ταπεινή μου άποψη... Σε ένα περιβάλλον ακρίβιας, πληθωρισμού, εκεί και όπου καλούμαστε ακριβώς να δώσουμε τη μάχη κατά της ακρίβιας, να υπάρχει μια πολεμική μεταξύ των καταναλωτών και του υπουργείου... Τους καλώ πραγματικά να χαλαρώσουν αυτή την αντιπαράθεση. Χρειαζόμαστε και τους καταναλωτές, χρειαζόμαστε και το υπουργείο και ως εκ τούτου θα πρέπει να υπάρξει παύση πυρός, προκειμένου να συγκεντρωθούμε συντονισμένα ως πολιτεία στο ζητούμενο ετούτης της περιόδου, που είναι η αντιμετώπιση του πληθωρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χατζηγιάννη, πρόεδρο της επιτροπής Εμπορίου.

Τον λόγο έχει ο συνάδελφος Κώστας Κώστα.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για ακόμα μια φορά -και θα μείνω στα του νομοσχεδίου- βλέπουμε απίστευτη καθυστέρηση από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας να φέρει στη Βουλή ένα εναρμονιστικό νομοσχέδιο. Θα έπρεπε να εναρμονιστούμε με τις πρόνοιες της συγκεκριμένης Οδηγίας μέχρι τις 25 Δεκεμβρίου 2022. Το νομοσχέδιο έφτασε κοντά μας στα τέλη του Απριλίου του 2023 και τρέχουμε -και τρέχαμε ειλικρινά για αρκετές συνεδρίες- να γεφυρώσουμε διαφορές, να λύσουμε προβλήματα, να κλείσουμε κενά, γιατί μας ήρθε και πριν λίγες εβδομάδες και η Αιτιολογημένη Γνώμη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Είμαστε ένα βήμα πριν το δικαστήριο και το πρόστιμο. Θέλω να το πω -και το λέω εδώ και δωδεκάμισι χρόνια που είμαι σε τούτο το σώμα- ότι θα πρέπει επιτέλους ή να ληφθούν μέτρα ή τέλος πάντων κάποιος να αποφασίσουν να κάνουν τη δουλειά τους. Δεν μπορεί, το είπα πολλές φορές, η Βουλή «με το πιστόλι στον κρόταφο», «με τη θηλιά στον λαιμό», πείτε το όπως θέλετε, να τρέχει μέσα σε ορισμένες συνεδρίες για πολύ σοβαρά νομοσχέδια να κάνει τη δουλειά της, γιατί κάποιος άλλος δεν την έκαμαν, τόσο καιρό που θα έπρεπε να την κάμουν. Και εμείς τρέξαμε στις συνεδρίες τούτες, για να λύσουμε τούτο το πρόβλημα, επαναλαμβάνω, για μια ακόμα φορά λίγο πριν το πρόστιμο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Θα επαναλάβω κάτι που είπα και άλλες φορές από τούτο το βήμα: Ίσως μια ημέρα να πρέπει κάτι να μην το ψηφίσουμε, να έρθει το πρόστιμο και να το πληρώσουν όχι οι φορολογούμενοι πολίτες, αλλά εκείνοι που πληρώνονται αδρά, για να κάμουν τη δουλειά τους, και δεν την κάμουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Κώστα Κώστα.

Ο κ. Χρύσης Παντελίδης ζητά τον λόγο.

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ήθελα να πω πως δεν θα μεταφέρω τις συζητήσεις που έγιναν εντός της επιτροπής εδώ στην ολομέλεια, οφείλω όμως να απορρίψω την κάπως αυθαίρετη άποψη του κ. Χατζηγιάννη περί πολεμικής του Υπουργού Εμπορίου απέναντι στους καταναλωτές. Κάθε άλλο! Μιλάμε για μια διακυβέρνηση η οποία αποδεδειγμένα σε μόλις επτά μήνες έχει πάρει πρωτοβουλίες προστασίας και των καταναλωτών, ενίσχυσης και του υγιούς ανταγωνισμού, με πιο χαρακτηριστική, αν θέλετε, την πρωτοβουλία για το e-kalathi, και αλίμονο, εάν, όταν υπάρχει κάποια διαφωνία ανάμεσα στους καταναλωτές και μια κρατική υπηρεσία, θεωρείται ότι το κράτος πολεμά με οποιοδήποτε τρόπο τους καταναλωτές. Κατ' αντίστοιχο τρόπο, θα μπορούσα να επικρίνω προσωπικώς τον κ. Χατζηγιάννη για πολεμική εναντίον των καταναλωτών στην περίπτωση του e-kalathi για παράδειγμα, όμως δεν το κάνω, διότι αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει μια επιχειρηματολογία και μια καλή πρόθεση από όλες τις πλευρές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Χρύση Παντελίδη.

Ο συνάδελφος ο Σταύρος από τους Οικολόγους.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Πρόεδρε, πολύ σύντομα. Νομίζω πρέπει να είμαστε ειλικρινείς μες σε τούτην αίθουσα. Τα θέματα καταναλωτών διαχρονικά ήταν τα τελευταία στη σειρά. Αν είναι κάτι το οποίο εβκήκεν λόγω πίεσης του κόσμου τα τελευταία δύο χρόνια, είναι ότι πείστηκαν τόσο πολύ από το θέμα της ακρίβιας, που αντιλήφθηκαν ότι

εργαλεία τα οποία έχουν δεν μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν. Και, αν θέλετε να ανοίξουμε τη συζήτηση με τις συλλογικές αγωγές και το τι ειπώθηκε στην επιτροπή, θα είναι μια μεγάλη συζήτηση και ξέρει και ο πρόεδρος - και σωστά το έθεσε- το τι είχαμε απέναντί μας και πόσο συζητήθηκε τούτο το θέμα, μέχρι να εξασφαλίσουμε τα αυτονόητα στο τέλος της ημέρας, τα αυτονόητα που έπρεπε να εφαρμοστούν πριν αρκετό καιρό. Και ερχόμαστε τώρα και, αντί να πούμε «συγγνώμη» του κόσμου, που τους αφήσαμε εκτεθειμένους για τόσα χρόνια, ερχόμαστε και λέμε ότι κάμνουμε και χάρη, ας πούμε. Πραγματικά, έπρεπε να απολογηθούμε σήμερα, γιατί εκαθυστερήσαμεν. Και σωστά το έχει πει και ο συνάδελφος ο Κώστας, εκαθυστερήσαμεν! Αν ήταν έτοιμα κάποια νομοθετήματα, θα εδιούσαμεν ίσως διέξοδο σε κάποια άτομα σήμερα. Δεν ήταν, όμως.

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Σταύρο Παπαδούρη.

Κύριε Χατζηγιάννη, ζητάτε τον λόγο ή κάνω λάθος;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Ποιος ζητά πρωτολογία;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχει πρωτολογία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έλα, Νικόλα. Είπα να σε αφήσω τελευταίο εσένα, Νικόλα.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε σχέση με τα συμφέροντα των καταναλωτών ακούστηκαν αρκετά και θεωρώ ότι πολύ ορθά η Βουλή θα ψηφίσει σήμερα αυτό το εναρμονιστικό νομοσχέδιο. Και ελπίζω να αντιλαμβάνονται κάποιοι ότι κάποιοι άλλοι επωφελούνται και για αυτό είπα να εκπροσωπήσω τους δικηγόρους, γιατί δεν έχω άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος και δικαιούμαι να το κάμω, καθώς δεν έχω ασυμβίβαστο. Αλλά αντιλαμβάνεστε ότι για πρώτη φορά θα έχουμε μαζικές αγωγές καταναλωτών εναντίον κατασκευαστών ή εισαγωγέων που θα φέρνουν προϊόντα που θα είναι ανεπαρκή ή ακατάλληλα και επομένως οφείλουμε να σημειώσουμε ότι είναι μια σημαντική καινοτομία, είναι ένα εργαλείο στη φαρέτρα των καταναλωτών και κάτι που ενδεχομένως να αυξήσει την ασφάλεια των προϊόντων στη χώρα μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Νικόλα Παπαδόπουλο.

Κύριε Χατζηγιάννη, δευτερολογία.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Τώρα, όταν ένα κείμενο έρχεται διορθωμένο ενώπιόν μας μετά από τρομακτικά λάθη ή παραλείψεις, θεμιτές ή μη, από πλευράς εκτελεστικής εξουσίας -και το αξιολογείτε πολύ σωστά, αγαπητέ πρόεδρε- θεωρώ να, είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, γιατί απλούστατα η επιτροπή στο σύνολό της έχει εργαστεί και έχει αποκαταστήσει αδικαιολόγητες διαγραφές σε σχέση με τα δικαιώματα των οργανώσεων να προσφεύγουν. Αυτό να το παραδεχόμαστε και είναι προς τιμήν των συναδέλφων.

Δεύτερον, καταλαβαίνω ότι ο συνάδελφος είναι επιβαρυνμένος, με πρόγραμμα ενδεχομένως και πίεση χρόνου, να παρακολουθεί κάποια θέματα του τομέα του και να μην υπάρχει ο απαιτούμενος χρόνος να μελετήσει ή επίκαιρα να παρατηρεί τις ανακοινώσεις από πλευράς των συνδέσμων και τις αντιανακοινώσεις από πλευράς του υπουργείου. Μα, είναι πραγματικά πρωτόγνωρο! Για πρώτη φορά εμφανίζεται αυτή η αντιπαράθεση, να αμφισβητείται ολόκληρη η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή του υπουργείου από τους συνδέσμους των καταναλωτών.

Και στα δύο τελευταία χρόνια, αγαπητοί συνάδελφοι, υπήρξε μια τέτοια μάχη, όχι από εμένα, αλλά από την εντεκάδα της επιτροπής, υπέρ ακριβώς της δημιουργίας μηχανισμών υπέρ των καταναλωτών και η συλλογική εργασία σε αυτή την επιτροπή δημιούργησε και εργαλεία και μηχανισμούς, αλλά και πρωτόγνωρη στήριξη μέσα από πολλά νομοθετήματα και προσθήκες προς όφελος των καταναλωτών. Άρα λοιπόν, το να ερχόμαστε εδώ πέρα και επιλεκτικά σε ένα άτομο από την εντεκάδα να λέμε ότι «δεν έκανες αυτό και έκανες το άλλο», γιατί ενδεχομένως να θέλουμε να περνούμε κείμενα τα οποία είναι ανούσια... Ναι, βέβαια, έχουμε κάθε υποχρέωση να βάζουμε πρώτα τον προβληματισμό, τη λογική και να ενισχύουμε τον δημοκρατικό διάλογο και εκεί και όπου όλοι διαφωνούν, με εξαίρεση ένα μόνο άτομο, ναι, τότε χρήζει βαθύτερων προβληματισμών και δεν υπάρχει καμία, καμία μα καμία παρεμπόδιση του οποιουδήποτε νομοσχεδίου. Αντιθέτως, προκαλώ τον οποιονδήποτε να είναι παρών σε συζήτηση και ενίσχυση του προβληματισμού, ακόμη και για την περίπτωση

του e-kalathi, να το φτιάξουμε ως ένα εργαλείο χρήσιμο και ωφέλιμο για τον καταναλωτή, αλλά να μην είναι ένα εργαλείο απλώς τύπου βεγγαλικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Φυσικά, άμαν λες εντεκάδα, κύριε συνάδελφε, εννοείς την επιτροπή Εμπορίου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Την άψογη επιτροπή Εμπορίου!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι, επειδή είπες εντεκάδα...

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Την ομαδική εργασία εννοώ, ναι, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι, κατάλαβα.

Απλώς, το διευκρινίζω, επειδή ακούει ο κόσμος. Λέει σου «κάνουν εντεκάδες στη Βουλή; Τι κάνουν;».

Κύριε Χρύση, ζητάτε τον λόγο;

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία, τα γεγονότα είναι εκεί. Τον Νοέμβριο του 2022, όταν η διακυβέρνηση Αναστασιάδη εξέφρασε την άποψη ότι θα προχωρήσει με την πρωτοβουλία για το e-kalathi, ο κ. Χατζηγιάννης ως πρόεδρος της επιτροπής -καμία εντεκάδα, ο προπονητής της ομάδας στην προκειμένη περίπτωση- χαιρέτισε αυτή την πρωτοβουλία. Όταν η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη ανταποκρίθηκε στα χρονοδιαγράμματα και κατέθεσε αυτό το νομοσχέδιο την άνοιξη του 2023, ο κ. Χατζηγιάννης ξαφνικά άρχισε να διαφωνεί. Τον έχω επικρίνει δημόσια για το γεγονός ότι σπαταλήσαμε μερικούς μήνες, μέχρι να μπορούμε στην κατ' άρθρον συζήτηση, μπήκαμε στην κατ' άρθρον συζήτηση την περασμένη εβδομάδα και εύχομαι σύντομα, με τη στήριξη και του κ. Χατζηγιάννη, να πετύχουμε να έχουμε το e-kalathi.

Σε ό,τι αφορά τις αιχμές που έχει πει για τον χρόνο μου, θέλω να διαβεβαιώσω τον κ. συνάδελφο ότι αφιερώνω τον χρόνο μου όλο στη Βουλή των Αντιπροσώπων και σίγουρα δεν κάνω προεκλογική εκστρατεία για τις ευρωεκλογές.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηγιάννη, δεν τερματίσαμε;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Σεβαστός ο εκλεκτός συνάδελφος, του οποίου το πρόγραμμα και την αφοσίωση στην επιτροπή τη γνωρίζουμε και τον συγχαίρω γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και τη βεβαιώνεις.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και την επιβεβαιώνω, βεβαίως, πάντοτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έτσι μπράβο!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και θέλω να σημειώσω και τη συμβολή του σε οκτώ νομοσχέδια, κείμενα, αλλά και πρωτοβουλίες. Όταν και εφόσον πέφτει κάποιος στον πειρασμό να υπερασπιστεί μονόπλευρα και δογματικά ευθύνες άλλων, μπορεί να οδηγηθεί σε μια συμπεριφορά η οποία στο τέλος της ημέρας έχει απόλυτα λανθασμένο χαρακτήρα. Και ποιο είναι αυτό το σημείο; Το γεγονός ότι, ναι, έχει δίκαιο ότι προώθησα το καλάθι του νοικοκυριού στη βάση του ελληνικού συστήματος, ναι, έχει δίκαιο ότι έχω πει στην κυβέρνηση «προχώρα το» και στη νέα κυβέρνηση «προχώρα το», αλλά ένα καλάθι με δύο βασικούς άξονες, όπως ήταν και στην Ελλάδα. Η παρούσα

κυβέρνηση -εξού και το ότι το ομολόγησε και ο ίδιος ο υπουργός- έφερε μόνο το μισό κομμάτι αυτού του καλαθιού, το μισό κείμενο, και ως εκ τούτου, να είμαστε δίκαιοι και σωστοί, εξού και το γεγονός ότι είστε ο μοναδικός πραγματικά που συμφωνεί με αυτό το μονομερές και αποσπασματικό περιεχόμενο της πρότασης αυτής και όλοι οι άλλοι ζητούν κάτι το ουσιαστικό. Ε, δεν μπορώ να καταλάβω γιατί επιμένετε να παραπληροφορείτε ότι εγώ προσωπικά δεν θέλω το καλάθι ή εγώ προσωπικά δεν θέλω να δημιουργήσω ένα εργαλείο.

Θα επανέλθω όμως στο ότι δεν προλάβετε ενδεχομένως στον φόρτο εργασίας σας, αγαπητέ συνάδελφε, που ξέρετε πόσο σας σέβομαι, ναι, δεν προλάβετε να διαβάσετε ούτε τις ανακοινώσεις και των δύο συνδέσμων καταναλωτών πώς βαράνε το υπουργείο, τι ευθύνη του επιρρίπτουν και τι εκρηκτική κατάσταση δημιουργούν σε αυτή την εποχή. Και δεν προλάβετε ή δεν ενημερωθήκατε ενδεχομένως σωστά και αναγκαία -και κλείνω με αυτό- για την ανταπάντηση από πλευράς του υπουργείου, που ουσιαστικά καθλώνει τους δύο συνδέσμους καταλογίζοντάς τους ότι δεν χρησιμοποιούν ούτε σωστά στοιχεία ούτε οτιδήποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάντως, κύριε Χατζηγιάννη, είσαι τυχερός πρόεδρος, διότι ο Υπουργός Εμπορίου καθ' ομολογίαν επιτελεί εξαιρετικό έργο. Και ιδιαίτερα αν καταφέρει να εγκαταστήσει φωτοβολταϊκά σε όλα τα σπίτια στα κυπριακά νοικοκυριά, θα είναι μια καινοτομία μεγάλη.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας, διότι βλέπω εκ νέου ομιλητή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποιος;

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Ζητώ τον λόγο, έχω διαδικαστικό θέμα να θέσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε, μην το θέσεις, γιατί θα το τερματίσουμε δαμαί. Νομίζω...

Κύριε Χρύση...

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να το βάλει.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Θέτω θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να βάλει το θέμα της διαδικασίας.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύουμε ειλικρινά ότι έχουν τεθεί τα πολιτικά επιχειρήματα αντιπαραθετικά. Από εμάς, ως κοινοβουλευτική ομάδα σεβόμενη έναν άγραφο κανόνα, τοποθετήθηκε ένα μέλος μας, υπήρξε πρωτολογία, δευτερολογία, τριτολογία, ακούμε τα τελευταία δέκα λεπτά μία διελκυστίνδα για το ποια κυβέρνηση από τις δύο, η νυν και η προηγούμενη, έκαμαν λιγότερα για τους καταναλωτές, ακούστηκαν εκατέρωθεν τα επιχειρήματα, νομίζω πρέπει να τερματιστεί εδώ αυτή η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, αγαπητέ Άριστε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Διότι το «επί προσωπικού» φέρει και πολιτική τοποθέτηση, ανοίγουμε έναν φαύλο κύκλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία.

Να μη στερήσουμε τον λόγο από τον συνάδελφο, με λίγη υπομονή.

Έλα, κύριε Χρύση.

ΧΡΥΣΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ:

Απλώς, θα διευκρίνιζα ότι, εάν είμαι ο μόνος που έχει την άποψη που έχει για το e-kalathi, θα φανεί, όταν θα τεθεί ενώπιον της ολομέλειας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία!

Ευχαριστώ πάρα πάρα πολύ και προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου. Άρθρο 2.

Ερμηνεία. Άρθρο 3.

Νομιμοποιούμενοι φορείς. Άρθρο 4.

Ενημέρωση και παρακολούθηση νομιμοποιούμενων φορέων. Άρθρο 5.

Αντιπροσωπευτικές αγωγές. Άρθρο 6.

Αναστολή παραγραφής. Άρθρο 7.

Κοινοποίηση αποδεικτικών στοιχείων. Άρθρο 8.

Παράβαση διαταγμάτων. Άρθρο 9.

Αρμόδιο Δικαστήριο. Άρθρο 10.

Υποχρέωση διαβούλευσης και καταχώριση αίτησης για έκδοση διατάγματος. Άρθρο 11.

Έκδοση διατάγματος από το Δικαστήριο σε αντιπροσωπευτική αγωγή. Άρθρο 12.

Μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης. Άρθρο 13.

Έκδοση διατάγματος από το Δικαστήριο για παραδεκτές αξιώσεις. Άρθρο 14.

Χρηματοδότηση αντιπροσωπευτικών αγωγών για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης. Άρθρο 15.

Διακανονισμοί για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης. Άρθρο 16.

Διάταγμα για καταβολή δικαστικών εξόδων από μεμονωμένους καταναλωτές. Άρθρο 17.

Αποτελέσματα των τελεσίδικων αποφάσεων άλλων κρατών μελών. Άρθρο 18.

Ενημέρωση σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές. Άρθρο 19.

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Άρθρο 20.

Υποστήριξη των νομιμοποιούμενων φορέων. Άρθρο 21.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 22.

Έκδοση διαταγμάτων. Άρθρο 23.

Κατάργηση. Άρθρο 24.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ψηφίστε για τα άρθρα, παρακαλώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα. Σαράντα ψήφοι υπέρ, καμία ψήφος εναντίον, καμία αποχή, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, σάννα βλέπω περισσότερους. Υπέρ σαράντα δύο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα δύο. Σαράντα δύο ψήφοι υπέρ, καμία ψήφος εναντίον, καμία αποχή, ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου για το σύνολο του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων και Καταχώρισης Αντιπροσωπευτικών Αγωγών για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ να ψηφίσουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Σαράντα ψήφοι υπέρ, καμία ψήφος εναντίον, καμία αποχή και ένας ή μία δεν ψήφισε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Το νομοσχέδιο, με σαράντα ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και καμία αποχή, ψηφίζεται σε νόμο της Δημοκρατίας.

Προχωρούμε τώρα αισίως με τα υπ' αριθμόν 5 και 6 θέματα της ημερησίας διατάξεως.

Το πέμπτο θέμα τιτλοφορείται «Σχέδιο ψηφίσματος για την καταδίκη των στρατιωτικών επιχειρήσεων του Αζερμπαϊτζάν κατά του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ)». Κατατέθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Το έκτο θέμα τιτλοφορείται «Σχέδιο ψηφίσματος για την καταδίκη των στρατιωτικών επιχειρήσεων του Αζερμπαϊτζάν κατά του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ)». Κατατέθηκε από το Εθνικό Λαϊκό Μέτωπο.

Τα δύο σχέδια ψηφίσματος αφορούν το ίδιο θέμα, έχουν συζητηθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η οποία τα έχει ενοποιήσει και έχει ετοιμάσει ένα νέο κείμενο, το οποίο παρακαλείται ο γραμματεύς να διαβάσει, εάν είναι εύκολο, προς ενημέρωση του σώματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων για την καταδίκη των στρατιωτικών επιχειρήσεων του Αζερμπαϊτζάν κατά του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ)

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έχοντας υπόψη τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και τις βασικές αρχές του Διεθνούς Δικαίου, την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών,

Λαμβάνοντας υπόψη την Τελική Πράξη του Ελσίνκι της 1^{ης} Αυγούστου 1975,

Λαμβάνοντας υπόψη τη Συμφωνία της 9^{ης} Νοεμβρίου 2020 για κατάπαυση του πυρός μεταξύ Αρμενίας, Αζερμπαϊτζάν και Ρωσίας,

Υπενθυμίζοντας τα προηγούμενα καταδικαστικά ψηφίσματά της, ημερομηνίας 9 Οκτωβρίου 2020, 3 Δεκεμβρίου 2021 και 6 Απριλίου 2023, για την επιθετικότητα του Αζερμπαϊτζάν εναντίον των Αρμενίων του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ),

Έχοντας υπόψη το ψήφισμα Ιανουαρίου 2023 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις ανθρωπιστικές συνέπειες του αποκλεισμού στο Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) και το ψήφισμα Ιουνίου 2023 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανάγκη διασφάλισης της ελεύθερης και ασφαλούς πρόσβασης μέσω του διαδρόμου του Λατσίν,

Παρακολουθώντας με ανησυχία τις εξελίξεις στο Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) μετά την ευρείας κλίμακας απρόκλητη στρατιωτική επίθεση που εξαπέλυσε το Αζερμπαϊτζάν εναντίον του αρμενικού πληθυσμού,

Τονίζοντας ότι η επίδειξη στρατιωτικής ισχύος εκ μέρους του Αζερμπαϊτζάν στο Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο, πλήττει καίρια τις διεθνείς προσπάθειες για επανέναρχη του διαλόγου

μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν προς επίλυση του ζητήματος του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) και αποσταθεροποιεί περαιτέρω την κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή,

Εκφράζοντας λύπη για τους εκατοντάδες νεκρούς και πολύ περισσότερους τραυματίες ανάμεσα στον άμαχο πληθυσμό στο Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ),

Υπογραμμίζοντας ότι οι συνθήκες φόβου και ανασφάλειας που δημιούργησε στους Αρμενίους του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) η απρόκλητη στρατιωτική επίθεση του Αζερμπαϊτζάν σε συνδυασμό με τις απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης που επέβαλε το Αζερμπαϊτζάν με τον παράνομο αποκλεισμό του διαδρόμου του Λατσίν αποκαλύπτουν τον στρατηγικό σχεδιασμό του Αζερμπαϊτζάν για εθνοκάθαρση του αρμενικού πληθυσμού,

Υπενθυμίζοντας τις διεθνείς υποχρεώσεις του Αζερμπαϊτζάν οι οποίες πηγάζουν από την τριμερή δήλωση της 9^{ης} Νοεμβρίου 2020 για διασφάλιση συνθηκών ασφάλειας για τις εκατόν είκοσι χιλιάδες (120 000) Αρμενίους του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ),

Εκφράζοντας ανησυχία για την απροκάλυπτη στήριξη από την Τουρκία της επιθετικότητας του Αζερμπαϊτζάν και τη σχετική δήλωση του Τούρκου Προέδρου ενώπιον της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών,

Επισημαίνοντας ότι η κλιμάκωση οφείλεται εν μέρει στην απουσία εγρήγορσης και αποφασιστικότητας εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας να παρέμβει με όλα τα διπλωματικά μέσα για τερματισμό της τραγικής κατάστασης που βιώνει τους τελευταίους εννέα μήνες ο αρμενικός πληθυσμός στο Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ),

Ψηφίζει ως ακολούθως:

1. *Καταδικάζει* την επιθετικότητα του Αζερμπαϊτζάν και τη στοχοποίηση του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) και καλεί σε αποκλιμάκωση και στη διασφάλιση συνθηκών ασφάλειας για τις εκατόν είκοσι χιλιάδες (120 000) Αρμενίους που ζουν στο Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ), καθώς και σε συμμόρφωση του Αζερμπαϊτζάν με τις διεθνείς υποχρεώσεις του.
2. *Καλεί* το Αζερμπαϊτζάν να επανέλθει σε διάλογο στο πλαίσιο μιας διεθνούς ειρηνευτικής διαδικασίας για την εξεύρεση βιώσιμης και διαρκούς λύσης στο ζήτημα του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και τις αρχές της Τελικής Πράξης του Ελσίνκι.
3. *Υπογραμμίζει* ότι η διεθνής κοινότητα έχει βαρύνουσα ευθύνη να δράσει, κατά τρόπο ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλεια όσων έχουν παραδοθεί στις δυνάμεις του Αζερμπαϊτζάν και ολόκληρου του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ).
4. *Απευθύνει* επείγουσα έκκληση στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και σε ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα να ενεργήσει άμεσα για την προστασία της ζωής και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των κατοίκων του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ).
5. *Καλεί* ειδικότερα τη διεθνή κοινότητα να διασφαλίσει την προστασία των μελών της ηγεσίας των Αρμενίων του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ), καθώς εκφράζονται φόβοι για τη ζωή τους και για τη μεταχείριση της οποίας θα τύχουν.
6. *Καλεί* την Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκήσει την επιρροή της και να δράσει αποφασιστικά, αξιοποιώντας εργαλεία που έχει στη διάθεσή της, να περιορίσει, αντί να διευρύνει, τις ενεργειακές σχέσεις με το Αζερμπαϊτζάν και γενικότερα να επιδεικνύει στάση συνέπειας, αποφεύγοντας τη λογική των δύο μέτρων και δύο σταθμών.
7. *Χαιρετίζει* την κατεπείγουσα σύγκληση ειδικής συνόδου του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και *τονίζει* τη σημασία ξεκάθαρης καταδίκης της επιθετικότητας του Αζερμπαϊτζάν από τη διεθνή κοινότητα.
8. *Καταδικάζει* τη συνδρομή της Τουρκίας στην απροκάλυπτη επιθετικότητα και στις παράνομες ενέργειες του Αζερμπαϊτζάν, οι οποίες συνιστούν κατάφωρη παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου και εγκλήματα πολέμου.
9. *Εκφράζει* την αμέριστη συμπαραράσταση και αλληλεγγύη της προς τον δοκιμαζόμενο αρμενικό πληθυσμό του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ) και τον φίλο αρμενικό λαό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον γραμματέα για την ανάγνωση του ψηφίσματος.

Έχουμε αγορεύσεις επί του ψηφίσματος;

Ναι, η συνάδελφος η Αλεξάνδρα η Ατταλίδου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Την 1^η Ιανουαρίου το Ναγκόρνο Καραμπάχ θα πάψει να υπάρχει. Όπως γνωρίζετε, έχει υπογραφεί σήμερα συμφωνία, τελειώνει αυτή η Δημοκρατία, που δεν αναγνωρίστηκε φυσικά από κανέναν μέχρι σήμερα, αλλά την 1^η του Γενάρη τελειώνει. 120 000 Αρμένιοι φαίνεται ότι θα γίνουν όλοι πρόσφυγες. Στρατιές βλέπουμε να περνούν στην Αρμενία, ένας λαός ο οποίος υπέφερε στη σύγχρονη ιστορία του πάρα πολύ, ξεκληρίστηκε πολλές φορές και δεν μπορούμε εμείς ως Κύπριοι, που νιώσαμε τι σημαίνει «προσφυγιά», να μην είμαστε συντετριμμένοι βλέποντας την τύχη αυτών των ανθρώπων, που με μια βαλίτσα παίρνουν ξανά τον δρόμο της προσφυγιάς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε €5 εκατομ. βοήθεια για τους εκτοπισμένους της Αρμενίας, ελπίζω ότι θα δώσουν πολύ περισσότερα, αλλά θεωρώ καθήκον μου ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων να καλέσω την κυβέρνησή μας να στηρίξει τους πρόσφυγες του Ναγκόρνο Καραμπάχ, να δώσει βοήθεια και, εάν είναι δυνατό, να ανοίξουμε τις πόρτες μας, όπως ανοίξαμε και σε άλλους πρόσφυγες από την Ουκρανία, να έρθουν κάποιοι Αρμένιοι στην Κύπρο. Έχουμε μια αρμένικη κοινότητα, η οποία είναι ένα κομμάτι ζωντανό της κυπριακής κοινωνίας, η οποία μπορεί να τους αγκαλιάσει, να τους βοηθήσει να ενσωματωθούν, και θεωρώ καθήκον μας ως Κυπρίων να ανοίξουμε την αγκαλιά μας σ' αυτούς τους ανθρώπους που φεύγουν αυτή τη στιγμή από το σπίτι τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ την κ. Ατταλίδου.

Τον λόγο έχει ο κ. Χρίστος Χρίστου, ο πρόεδρος του ΕΛΑΜ.

Συγγνώμη, κύριε Μυλωνά, δεν σας είδα.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Επειδή είναι πρόεδρος κόμματος, Πρόεδρε, εάν ο ίδιος ο κ. Χρίστου θέλει...

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι, είναι εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο λόγος είναι αυτός, επειδή είναι πρόεδρος.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ναι.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Καταλαβαίνω ότι η Βουλή -και καλά κάνει- εν τη σοφία της χρησιμοποιεί μια γλώσσα η οποία είναι συμβατή με κανόνες της διεθνούς νομιμότητας, της διπλωματίας και του κοινοβουλευτικού λόγου. Επειδή νιώθω την ανάγκη να περιγράψω τους Φαρισαίους υποκριτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Βρυξελλών, των Ηνωμένων Πολιτειών, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γερμανίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας και εμάς των ιδίων, θα ήθελα να πω ότι, εκτός από το γεγονός ότι έχουμε εθνοκάθαρση σε μια ιστορική, ιερή περιοχή των Αρμενίων από τους Αζέρους συνεργάτες των Τούρκων ή ανάποδα, η Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι γνωστό, -και εάν έχει και μια σημασία πολιτικού μηνύματος προς τον λαό μας, όση και εάν έχει... Αλλά με τη συνείδησή μου θέλω να είμαι εντάξει εγώ- σκέφτεται ότι οι Αζέροι θα την προμηθεύσουν το φυσικό αέριο μέσα από τους αγωγούς που ορίζουν τις τύχες λαών. Αυτή η κλασική υποκριτική συμπεριφορά «νίπτω τας χείρας μου» και το κλάμα να ανοίξουμε τις πόρτες μας, για να έρθουν οι πρόσφυγες οι Αρμένιοι... Οι οποίοι είναι καλοδεχούμενοι, εννοείται, κυρία Ατταλίδου, με όλη μας τη χαρά και την αγάπη να το κάνουμε, γιατί είμαστε και εμείς πρόσφυγες. Δεν παραλείπω βέβαια και την επίσης υποκριτική συμπεριφορά της Ρωσικής Ομοσπονδίας, η οποία στο όνομα της κατοχής του αξιώματος του προέδρου από έναν φιλοαμερικανό άφησε τον αρμενικό λαό, αυτή η χώρα η τεράστια, η Ρωσία, στα χέρια των αιμοσταγών Αζέρων δολοφόνων της ιστορικής αυτής περιοχής και έχουμε εθνοκάθαρση σε αυτή την περιοχή. Ταυτόχρονα δε, θα πρέπει να πω ότι αυτή η ιμπεριαλιστική δύναμη, η νέα σύγχρονη παγκόσμια τάξη των Αμερικανών που επιβάλλεται διά της βίας στην Ουκρανία με τους χιλιάδες νεκρούς κάθε μέρα... Δεν έχω καταλάβει ακόμα γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας είναι μέλος η Κυπριακή Δημοκρατία, δεν δίνει εξηγήσεις γιατί στη συγκεκριμένη περίπτωση για τον κίνδυνο και την εισβολή των Ρώσων δήμεν στις ρωσόφωνες περιοχές της Ουκρανίας έχουμε ξεσηκώσει όλο τον κόσμο, έχουμε καταδυναστεύσει λαούς, έχουμε φτωχοποιήσει λαούς και δεν σηκώνεται ένας άνθρωπος να μιλήσει επιτέλους και να τους πει «σταματάτε, Φαρισαίοι υποκριτές, να μου

μιλάτε για ανθρώπινα δικαιώματα! Και στην Κύπρο και στην Αρμενία και στο Ναγκόρνο Καραμπάχ και στη Συρία και αλλού δημιουργείτε τη νέα Γιάλα, τον νέο κόσμο!» Φτάνει να υποκρινόμαστε! Έν' καλά τα ψηφίσματά μας, αλλά έν' ντροπή μας, έν' ντροπή μας πραγματικά, γιατί είμαστε στον 21^ο αιώνα και ντρεπόμαστε και φοβόμαστε μήπως δεν είμαστε αρεστοί στην πρεσβεία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ή στην πρεσβεία του Ηνωμένου Βασιλείου! Ντροπή τους!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Μυλωνά.

Ο κ. Χρίστου από το ΕΛΑΜ, ο πρόεδρος του ΕΛΑΜ.

Κύριε Χρίστου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το συγκεκριμένο ψήφισμα είναι η απάντηση της Βουλής των Αντιπροσώπων στα όσα τραγικά συμβαίνουν αυτές τις μέρες στην περιοχή του Αρτσάχ. Βασικά, ο αρμενικός πληθυσμός της περιοχής ξεριζώνεται, πεθαίνει αβοήθητος. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η διεθνής κοινότητα κοιτάζει από μακριά, όπως ακριβώς συνέβη και στη δική μας περίπτωση το 1974. Αυτό το οποίο θέλουμε όμως να σημειώσουμε είναι πως σε αυτή τη σφαγή, σε αυτή τη στρατιωτική επιχείρηση συμμετέχει και η Τουρκία, απρόσκλητη, έτοιμη όμως να βοηθήσει το Αζερμπαϊτζάν, διεξάγει λοιπόν μαζί με το Αζερμπαϊτζάν μία εθνοκάθαρση με εγκλήματα πολέμου.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, αυτό το οποίο θέλω να πω είναι ότι οι νεκροί στο Αρτσάχ είναι και δικοί μας νεκροί, οι πρόσφυγες είναι και δικοί μας πρόσφυγες και αυτοί οι άνθρωποι είναι καλοδεχούμενοι στην Κύπρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Χρίστου για την παρέμβαση.

Τον λόγο έχει ο συνάδελφος ο Κώστας ο Ευσταθίου.

Κύριε Κώστα.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Το δράμα και το έγκλημα που γίνεται αυτή τη στιγμή στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, στο Αρτσάχ, είναι το τέλος των ψευδαισθήσεων. Ούτε η Ευρώπη ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Ρωσία ούτε η Αμερική ούτε η Γαλλία, όλοι αυτοί οι οποίοι τάσσουν προστασία και τάσσουν στους λαούς ότι «είμαστε δίπλα σας και σας συμπαριστάμεθα και θα προστρέξουμε σε βοήθειά σας», έχουν σταθεί άξιοι των περιστάσεων. Αυτό να μας γίνει μάθημα! Η Αρμενία και το Αζερμπαϊτζάν είναι χώρες μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, είναι ευρωπαϊκό έδαφος. Να μας γίνει μάθημα όσων από εμάς εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι θα έρθουν Άγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι, Ισραηλίτες, Ρώσοι, Αμερικάνοι να μας σώσουν, σε περίπτωση που εμείς δεχθούμε από μόνοι μας να υποθηκεύσουμε το μέλλον μας με μια λύση που να δίνει δικαιώματα στην Τουρκία να επέμβει, όπως ακριβώς είχε δικαίωμα το Αζερμπαϊτζάν να επέμβει στο Ναγκόρνο Καραμπάχ. Κανένας, μα κανένας δεν θα προστρέξει να μας σώσει, αν δεν είμαστε εμείς πρώτα στους προμαχώνες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Ευσταθίου.

Νομίζω φτάσαμε στο πέρας των αγορεύσεων.

Υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος;

Ο Δημήτρης Δημητρίου.

Κύριε συνάδελφε.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πολύ σύντομα, το πρώτο που θέλω να πω είναι πως το ψήφισμα πολύ σωστά το ψηφίζουμε σήμερα, είναι η ελάχιστη υποχρέωση του κυπριακού κοινοβουλίου απέναντι σε αυτό που συμβαίνει στο Αρτσάχ, στο Ναγκόρνο Καραμπάχ.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι πως δεν υπάρχουν πολλές χώρες που να έχουν οργανωμένες αρμενικές κοινότητες. Και εμείς στην Κύπρο έχουμε και μπορούμε, ναι, να φιλοξενήσουμε ανθρώπους που

είδαμε όλοι στις εικόνες μας, στους δέκτες μας, να φεύγουν φορτωμένοι σε τρακτέρ. Και ο πρόσφυγας που μπαίνει στο τρακτέρ, για να φύγει, δεν έχει διαφορά είτε είναι Κύπριος είτε είναι Αρμένιος είτε είναι Ουκρανός. Γι' αυτό και όσο μπορούμε εκ της θέσεώς μας να καλέσουμε και τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη, αλλά και την κυβέρνηση να ενεργοποιηθούν, ούτως ώστε να μπορεί η Κύπρος να φέρει πρόσφυγες από την περιοχή, από το Ναγκόρνο Καραμπάχ, στην Κύπρο, ας το κάνουμε.

Το τελευταίο που θέλω να πω και να κλείσω είναι πως όσα είδαμε να συμβαίνουν στην περιοχή από το 2020 μέχρι σήμερα είναι μία τρανή απόδειξη πως, όπου υπάρχουν σε εκκρεμότητα ζητήματα, δεν επικρατεί το status quo. Έρχεται μια μέρα, μια ώρα που ανατρέπεται το status quo και αυτό ας μας γίνει και εμάς εδώ μάθημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον συνάδελφο Δημήτρη Δημητρίου.

Κύριε Τρυφωνίδη.

Ο Αλέκος Τρυφωνίδης.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα συμφωνήσουμε και εμείς με τους συναδέλφους, το έγκλημα και η εθνοκάθαρση που συμβαίνει στην περιοχή του Αρτσάχ, στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, αφήνει ως απλό θεατή την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό πλήττει και τις αξίες και τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είμαστε μέλος, και σίγουρα θα πρέπει η κυβέρνησή μας να ενεργοποιηθεί στους ευρωπαϊκούς θεσμούς και εμείς θα λέγαμε ότι την Κυριακή, 1^η Οκτωβρίου, που θα είναι εδώ η Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου η κ. Μέτσολα, που θα λάβει μέρος στην εθνική μας επέτειο της 1^{ης} Οκτωβρίου, θα πρέπει ο Πρόεδρος -και είμαι σίγουρος ότι θα το κάμει- να θίξει σε μεγάλο βαθμό το θέμα για την ενεργοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και σίγουρα θα συμφωνήσουμε με τους συναδέλφους ότι είναι ευπρόσδεκτοι οι πρόσφυγες του Ναγκόρνο Καραμπάχ στην Κύπρο, γιατί και εμείς πρώτοι υποφέραμε από όλα αυτά τα δεινά, που, συμφωνώ, είναι πίσω η Τουρκία απ' όλα αυτά.

Τελειώνοντας, συνάδελφοι, θα ήθελα να θίξω κάτι που το θίγουμε μαζί με τους συναδέλφους στην επικείμενη διάσκεψη την ερχόμενη Κυριακή στη Μαδρίτη για την άμυνα και ασφάλεια της Ευρώπης: Οι Τούρκοι είναι παρατηρητές σ' αυτή τη σύνοδο και βγαίνουν και μιλούν και λένε τα πάντα, είναι παρατηρητές για την άμυνα και ασφάλεια της Ευρώπης! Αυτό για μας είναι κατάντια!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο συνάδελφος ο Νίκος Τορναρίτης, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Ναι, ευχαριστώ.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Την ώρα που καταθέταμε αυτό το ψήφισμα ως Δημοκρατικός Συναγερμός στη Βουλή των Αντιπροσώπων -και σας ευχαριστώ πολύ για το γεγονός ότι το αποδεχτήκατε-δεν υπήρχε η συμφωνία που μεσολάβησε γι' αυτό εισηγούμαι στη Βουλή των Αντιπροσώπων να προστεθεί και ένας δέκατος όρος, κύριε Πρόεδρε, μια δέκατη παράγραφος, η οποία θα λέγει ότι καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να στηρίξει με όλες της τις δυνάμεις τους πρόσφυγες που αυτή την ώρα πραγματικά με караβάνια εγκαταλείπουν τη γη των προγόνων τους και παράλληλα, ναι, την κυπριακή κυβέρνηση να στηρίξει με όλους τους τρόπους, αυτούς που παρέθεσαν οι συνάδελφοι, αλλά και άλλους, τους Αρμένιους, που στο τέλος της ημέρας η αρμενική κοινότητα εδώ στην Κύπρο είναι αδέρφια μας, είναι συμπολίτες μας, είναι δικοί μας άνθρωποι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει οιαδήποτε ένσταση να προστεθεί. Άρα, προστίθεται ως το ανέγνωσε ο συνάδελφος ο Νίκος Τορναρίτης, κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Και τώρα πάμε στον συνάδελφο τον Άριστο Δαμιανού εκ μέρους του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Κύριε Άριστε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Νομίζω οφείλουμε να είμαστε λιτοί σε αυτά τα ζητήματα. Εξάλλου, ομόφωνα η ολομέλεια της Βουλής πριν από λίγο ενέκρινε το σχετικό ψήφισμα, που μιλά από μόνο του. Είναι δεδομένη και δεδηλωμένη η αλληλεγγύη μας προς τον αρμενικό λαό και όσα υφίσταται ως αποτέλεσμα παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου, αλλά είναι δεδομένη και η αναληγσία της διεθνούς κοινότητας. Και δραπτόμαστε της ευκαιρίας να απευθύνουμε έκκληση προς την εκτελεστική εξουσία να αξιοποιήσει την εδώ παρουσία του πλέον αρμόδιου προσώπου από πλευράς Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της κ. Μέτσολα, για να θέσει το ζήτημα επί τούτου, γιατί είναι προφανές ότι εδώ παραβιάζονται και αρχές και αξίες που κατά τα άλλα -και δεν το αμφισβητώ- πρεσβεύει ή θέλει να πρεσβεύει η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επομένως, επειδή και εμείς ως κυπριακός λαός και η Κυπριακή Δημοκρατία είμαστε θύμα συνεχιζόμενης παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου, εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής, στοιχείο εθνοκάθαρσης, εθνοτικού διαχωρισμού από τη δεκαετία του '60 και με κορύφωση το '74, πιστεύουμε ότι, αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς με τους εαυτούς μας και πιο αξιόπιστοι ως προς τις δικές μας διεκδικήσεις, όποτε προκύπτουν ανάλογα ζητήματα για αδελφούς λαούς ή περιοχές, πρέπει να επιδεικνύουμε την ανάλογη πολιτική ευαισθησία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ τον συνάδελφο Άριστο Δαμιανού.

Και τον λόγο έχει η αντιπρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος, η κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

Κυρία Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πολύ σύντομα, γιατί συμφωνώ με τον κ. Δαμιανού ότι σε τέτοια θέματα πρέπει να παραμένουμε λιτοί, εκφράζουμε όχι μόνο τον συγκλονισμό μας γι' αυτό που συμβαίνει στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, αλλά και την απόλυτη αλληλεγγύη και στήριξη μας προς τον αρμενικό λαό και τους κατοίκους του Ναγκόρνο Καραμπάχ.

Εκείνο που θα ήθελα μόνο να επισημάνω είναι το γεγονός ότι, όταν πριν περίπου έξι μήνες ξεκίνησε μία συζήτηση στο Συμβούλιο της Ευρώπης, στο οποίο συμμετέχω μαζί με άλλους συναδέλφους, όταν ξεκίνησε η πρώτη έκφραση της επιθετικότητας στο Αζερμπαϊτζάν με τον αποκλεισμό της λωρίδας του Λατσίν και άρα τον αποκλεισμό των ανθρώπων που ζούσαν στο Ναγκόρνο Καραμπάχ, τότε κάποιοι θεωρούσαν, ακόμα και στο Στρασβούργο, κύριε Πρόεδρε, ότι ήταν υπερβολική αυτή η αντίδραση και ότι οφείλετο αυτή η αντίδραση σε υπερβολές εκ μέρους των Αρμενίων που ζουν στο Ναγκόρνο Καραμπάχ. Φαίνεται ότι ακριβώς από τότε, όταν κάποιοι έλεγαν ότι είναι η αρχή ενός καλά στημένου, οργανωμένου σχεδίου, έτσι ώστε να επιτελεστεί εθνοκάθαρση στην περιοχή του Ναγκόρνο Καραμπάχ, τελικά δυστυχώς αποδεικνύεται πραγματικότητα.

Και λυπούμαι που θα το πω, αλλά πρέπει να παίρνουμε μαθήματα και εμείς σ' αυτό τον τόπο, όταν βλέπουμε κάποιες συμπεριφορές, όταν αντιλαμβανόμαστε τις πολιτικές και στρατηγικές κάποιων, να μην αρνούμαστε να δούμε την πραγματικότητα, όσο πικρή κι αν είναι αυτή, όσο δύσκολη και να είναι, αλλά ακριβώς να μπορούμε να αναγνωρίσουμε την επιθετικότητα και τον τελικό στόχο που έχουν καθεστώτα όπως αυτό του κ. Αλίεβ στο Μπακού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ την κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου.

Έχουμε ολοκληρώσει με τις αγορεύσεις των συναδέλφων και, αντιλαμβανόμενοι, το ψήφισμα θα τεθεί ενώπιον του σώματος προς έγκριση.

Παρακαλώ, ψηφίστε ηλεκτρονικά.

Να ανακοινωθεί το αποτέλεσμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα ένας. Υπέρ σαράντα ένας, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Άρα, με σαράντα μία ψήφους υπέρ, το ψήφισμα ομόφωνα εγκρίνεται και καλείται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να προβεί σε παραστάσεις προς την κ. Μέτσολα, που θα είναι την 1^η Οκτωβρίου εδώ στη χώρα μας, και είναι ομόθυμη η θέση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Τα θέματα με τους αριθμούς 7 μέχρι 10 αποσύρονται.

Και εδώ φτάσαμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές, σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις	Κατάθεση από	Παραπομπή/ Κοινοποίηση σε
1. Ο περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για Ολοκληρωμένη Προσέγγιση Παροχής Ασφάλειας, Προστασίας και Υπηρεσιών σε Ποδοσφαιρικούς Αγώνες και Άλλες Αθλητικές Διοργανώσεις (Κυρωτικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.142-2023).	Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
2. Ο περί της Βασικής Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την Ίδρυση Γραφείου Χώρας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Κυρωτικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.143-2023).	Υπουργό Υγείας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
3. Ο περί της Συμφωνίας Παραχώρησης Δωρεάς μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τη Δημιουργία Γραφείου Χώρας του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Κυρωτικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.144-2023).	Υπουργό Υγείας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
4. Ο περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.145-2023).	Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
5. Οι περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2023. (Αρ. Φακ. 23.03.060.051-2023).	Υπουργό Υγείας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας
6. Οι περί Προστατευτικών Μέτρων κατά των Επιβλαβών για τα Φυτά Οργανισμών (Καθορισμός Τελών) Κανονισμοί του 2023. (Αρ. Φακ. 23.03.060.052-2023).	Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
7. Ειδικό ένταλμα πληρωμής (αρ. 1) του 2023, ημερομηνίας 18 Σεπτεμβρίου 2023, του προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4(1) του περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου του 2023 Νόμου του 2023 [Ν. 2(II)/2023]. (Αρ. Φακ. 10.04.003).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
Προτάσεις νόμου	Κατάθεση από	Παραπομπή σε
1. Ο περί Οδικής Ασφάλειας	Νίκο Γεωργίου, βουλευτή	Κοινοβουλευτική

	(Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.084-2023).	εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
2.	Ο περί Κοινωνικών Επιχειρήσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.085-2023).	Κυριάκο Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
3.	Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.086-2023).	Αντρέα Καυκαλιά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
4.	Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.087-2023).	Μαρίνο Μουσιούττα εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης- Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
5.	Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.088-2023).	Μαρίνο Μουσιούττα εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης- Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
6.	Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.089-2023).	Χρίστο Χριστοφίδη, Αντρέα Καυκαλιά και Χρίστο Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Αυτές έχουν ήδη σταλθεί ηλεκτρονικά.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.103 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη, ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνο Ιωάννου

«Παρακαλούμε όπως ο Υπουργός Εσωτερικών, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται ο σχεδιασμός για στελέχωση του επαρχιακού πολεοδομικού γραφείου Λάρνακας.

Με βάση ενημέρωση την οποία έχουμε, οι εργασίες του επαρχιακού γραφείου έχουν τετραπλασιαστεί, ενώ αντιθέτως το προσωπικό έχει μειωθεί κατά το ήμισυ. Επίσης, προκύπτει η ανάγκη επαρκούς εκπαίδευσης για στελέχωση του επαρχιακού συμβουλίου Λάρνακας-Αμμοχώστου στα πλαίσια της μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.104 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη, ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον

Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη

«Παρακαλούμε όπως ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός κατασκευής κυκλικού κόμβου στην είσοδο του δήμου Δρομολαξιάς-Μενεού.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.105 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη, ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνά Μιχαηλίδου

«Παρακαλούμε όπως η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται ο σχεδιασμός ανέγερσης περιφερειακού σχολείου στον δήμο Λιβαδιών και στην κοινότητα Βορόκληνης.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.106 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιώργου Κουκουμά, ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Γιάννη Παναγιώτου

«Στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας η Κύπρος, ανάμεσα σε άλλα, έθεσε ως στόχο τη δημιουργία τριάντα νέων ή την αναβάθμιση/επέκταση υφιστάμενων πολυδύναμων κέντρων για παιδιά

(ηλικίας 0-4 χρόνων και 6-13 χρόνων) και κέντρων φροντίδας παιδιών (ηλικίας 0-4 χρόνων) με δαπάνη που ανέρχεται στα €15 εκατομ., η οποία θα διατεθεί μέσω του νέου Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

Τέθηκε επίσης ως ενδιάμεσος στόχος η δημιουργία έντεκα νέων δομών μέχρι το τέλος του 2024. Μάλιστα, αναγνωρίζεται ότι ως προς τα κέντρα φροντίδας παιδιών (ηλικίας 0-4 χρόνων) οι κοινότητες της επαρχίας Αμμοχώστου αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες ανάγκες.

Παρακαλείται ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως η αρμόδια αρχή, όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα ακόλουθα:

1. Πόσοι φορείς έχουν ανταποκριθεί στην προκήρυξη του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για το σχέδιο χορηγιών για τη δημιουργία νέων ή την επέκταση υφιστάμενων πολυδύναμων κέντρων για παιδιά και κέντρων φροντίδας παιδιών; Να κατατεθούν τα στοιχεία ανά επαρχία.
2. Σε ποια φάση βρίσκεται η αξιολόγηση των σχετικών αιτήσεων και ποια συγκεκριμένα έργα (είδος δομής, επαρχία/κοινότητα, χωρητικότητα κ.ο.κ.) έχουν ήδη προχωρήσει;
3. Εκτιμάται ότι οι ανάγκες θα ικανοποιηθούν στη βάση του συγκεκριμένου σχεδίου χορηγιών ή προτίθεται η κυβέρνηση να προχωρήσει και στη δημιουργία κρατικών βρεφοκομικών/παιδοκομικών σταθμών και κέντρων απασχόλησης παιδιών;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.107 του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Χρυσάνθου Σαββίδη, ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνά Μιχαηλίδου

«Παρακαλούμε όπως η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικά με την επέκταση και εφαρμογή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων “STEAM” σε όλα τα σχολεία της Κύπρου.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα “STEAM” είναι μια εκπαιδευτική προσέγγιση της μάθησης που χρησιμοποιεί την επιστήμη, την τεχνολογία, τη μηχανική, τις τέχνες και τα μαθηματικά ως σημεία πρόσβασης για την ανάπτυξη της έρευνας, του διαλόγου και της κριτικής σκέψης των μαθητών.

Εξ όσων γνωρίζω, το STEAM κατεύθυνσης, που αφορά τη μέση εκπαίδευση, εφαρμόζεται στο παρόν στάδιο στο Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας.

Παρακαλώ την υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν η εκπαιδευτική προσέγγιση “STEAM” αναμένεται να εφαρμοστεί και σε σχολεία άλλων επαρχιών και, αν ναι, πότε ακριβώς θα γίνει αυτό και στις υπόλοιπες επαρχίες.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.108, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη

«Με την έναρξη των εργασιών κατασκευής της Γ΄ φάσης του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας έχει παρατηρηθεί ότι δημιουργείται μεγάλη κυκλοφοριακή συμφόρηση και ταλαιπωρία στους οδηγούς που αναγκαστικά χρησιμοποιούν τον συγκεκριμένο δρόμο, καθώς και στους κατοίκους της περιοχής και στις επιχειρήσεις που ευρίσκονται εκεί και ήδη είναι σε οικονομική δυσχέρεια με κίνδυνο κλεισίματος ή μείωσης του προσωπικού τους.

Ως εκ των πιο πάνω, παρακαλώ όπως ο Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο το υπουργείο έχει υλοποιήσει ή εξετάζει τρόπους επίστευσης της ολοκλήρωσης της κατασκευής του δρόμου είτε με τη διεξαγωγή εργασιών καθ’ όλο το εικοσιτετράωρο είτε τουλάχιστον με αύξηση των ωρών εργασίας, που θα έχουν ως αποτέλεσμα την παράδοση του δρόμου το ταχύτερο δυνατόν.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.109, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνό

«Παρακαλώ όπως ο Υπουργός Οικονομικών, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο οι σύμβουλοι και συνεργάτες των υπουργείων και υφυπουργείων δικαιούνται να συμμετέχουν σε αποστολές στο εξωτερικό και, αν αυτό ισχύει, με ποια δικαιολογία γίνεται και, αν λαμβάνουν επιδόματα, πώς καθορίζονται τα ποσά που λαμβάνουν.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.110, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Οικονομικών κ. Μάκη Κεραυνό

«Παρακαλώ όπως ο Υπουργός Οικονομικών, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο οι σύμβουλοι σε υπουργεία και υφυπουργεία έχουν καθορισμένο ωράριο εργασίας, ποιο είναι αυτό και πώς διαπιστώνεται η τήρηση και η συμπλήρωση των ωρών εργασίας τους.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.111, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ειρήνης Χαραλαμπίδου, ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023, προς την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννα Κουκκίδη Προκοπίου

«Παρακαλώ όπως η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια αρχή, απαντήσει στα ακόλουθα:

1. Αν έχουν καταρτιστεί οι κανονισμοί για τη λειτουργία της Επιτροπής Δεοντολογίας και Προστασίας του Αθλητισμού.
2. Αν όχι, γιατί αυτό δεν έγινε ακόμα, με αποτέλεσμα να διακυβεύονται αποφάσεις της επιτροπής.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.112, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κ. Πέτρο Ξενοφώντος

«Κατά τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων στις 12 Σεπτεμβρίου 2023, το αρμόδιο υπουργείο ανέφερε ότι προέβη σε ελέγχους για την τήρηση των προδιαγραφών ΠΟΠ στην παραγωγή χαλλουμιού σε είκοσι τέσσερις τυροκομικές μονάδες, σε επτά από τις οποίες εντοπίστηκαν παρατυπίες.

Παρακαλώ όπως ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιες τυροκομικές μονάδες έγινε έλεγχος, ποιες είναι αυτές στις οποίες διαπιστώθηκαν παρατυπίες και ποιες ήταν οι παρατυπίες που εντοπίστηκαν.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.113, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνο Ιωάννου

«Έχει διαπιστωθεί ότι η οδός Ουότκινς, που ευρίσκεται στη Λαϊκή Γειτονιά Λάρνακας, δεν είναι καταχωρισμένη στους οδικούς χάρτες, κάτι που δυσχεραίνει τον εντοπισμό της από τα ασθενοφόρα και τα πυροσβεστικά οχήματα, καθώς και από άλλες υπηρεσίες.

Πριν από δύο χρόνια περίπου χρειάστηκε να μεταφερθεί με ασθενοφόρο ασθενής από τη συγκεκριμένη οδό και δυστυχώς, λόγω της μη αναγνώρισης της οδού από την υπηρεσία των ασθενοφόρων, αυτό έγινε με μεγάλη δυσκολία, με τη χρήση προφορικών επεξηγήσεων.

Ως εκ των πιο πάνω, παρακαλώ όπως ο Υπουργός Εσωτερικών, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί η οδός Ουότκινς δεν συμπεριλαμβάνεται στους οδικούς χάρτες της χώρας μας και τι προτίθεται να πράξει γι' αυτό.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.114, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη, ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 2023, προς τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Γιώργο Παπαναστασίου

«Σε ερώτησή μου με αρ. 23.06.012.02.173, ημερομηνίας 31^{ης} Μαρτίου 2023, σχετικά με τη διαδικασία μετακίνησης του χημείου που βρίσκεται στην περιοχή των διυλιστηρίων στη Λάρνακα, που εξυπηρετούσε τις εταιρείες πετρελαιοειδών της Κυπριακής Εταιρείας Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών Λτδ (ΚΕΤΑΠ), έλαβα απάντηση ότι οι διαδικασίες θα ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατόν.

Το πιο πάνω είναι θέμα ζωτικής σημασίας για την ολοκλήρωση των διαδικασιών απελευθέρωσης της περιοχής, κάτι που μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει, καθώς δεν έχει προχωρήσει η όλη διαδικασία μετακίνησης.

Ως εκ των πιο πάνω, παρακαλώ όπως ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, ως η αρμόδια αρχή, ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία μετακίνησης του χημείου και πότε αυτή θα ολοκληρωθεί.»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία, η στίξη και η σύνταξη των αποστολών.)

Απάντηση ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 2023 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.126, ημερομηνίας 7 Φεβρουαρίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση και, με βάση σχετική ενημέρωση που έλαβα από το αρμόδιο Τμήμα, το Τμήμα Δημοσίων Έργων, να σας πληροφορήσω τα ακόλουθα:

1. Το Έργο για την ανέγερση του νέου Κτιρίου για τη Διοίκηση της Προεδρίας της Κυπριακής Δημοκρατίας υλοποιείται με τη μέθοδο Μελέτη, Κατασκευή και Συντήρηση. Το κόστος ανέρχεται στις €2.212.212,00 πλέον Φ.Π.Α., στο οποίο περιλαμβάνεται η μελέτη και ανέγερση ενός νέου κτιρίου, με εμβαδόν 1.100 m² (περίπου) καθώς και η συντήρησή του, για περίοδο 12 ετών.
2. Προτού αποφασιστεί η ανέγερση του κτιρίου, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή της χωροθέτησής του αλλά και στην αισθητική του, καθώς θα αποτελεί μέρος του συγκροτήματος του Προεδρικού Μεγάρου.

Συγκεκριμένα, το κτίριο δεν εφάπτεται με το Διατηρητέο κτήριο του Προεδρικού Μεγάρου, είναι ανεξάρτητο και χωροθετείται στην κατωφέρεια του λόφου στη νοτιοδυτική πλευρά του συγκροτήματος. Αναπτύσσεται σε τρία επίπεδα, με το πρώτο να βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με τους υφιστάμενους χώρους στάθμευσης και σε αυτό θα υπάρχουν οι αποθηκευτικοί χώροι, γενικής και ειδικής χρήσης (με εμβαδόν 500 m² περίπου). Οι υπόλοιποι δύο όροφοι (με εμβαδόν 300 m² περίπου έκαστος), θα στεγάζουν κυρίως γραφειακές λειτουργίες. Η κεντρική είσοδος προς το κτήριο βρίσκεται στο ίδιο υψόμετρο της αυλής του Προεδρικού Μεγάρου ενώ το υπόλοιπο, όπως αναφέρεται και πιο πάνω, αναπτύσσεται στην κατωφέρεια του λόφου.

Η επιλογή του χώρου για ανέγερση του κτιρίου, έγινε με γνώμονα όπως η ογκοπλασία του να προσαρμόζεται αρμονικά στις υψομετρικές καμπύλες, τη διαμόρφωση του φυσικού εδάφους και γενικότερα στο άμεσο και έμμεσο περιβάλλον, φυσικό αλλά και τεχνητό, ενώ ταυτόχρονα η αισθητική του, να αντικατοπτρίζει τη σημαντικότητα ενός σύγχρονου και διαχρονικού κτιρίου.

Επισυνάπτονται σχέδια και προοπτικό του κτιρίου καθώς και αεροφωτογραφία της χωροθέτησής του ως Παράρτημα Ι.
3. Πρόσθετα, αξίζει να αναφερθεί ότι ο συγκεκριμένος χώρος έχει επιλεγεί καθώς στην περιοχή αυτή δεν υπήρχε ιδιαίτερη βλάστηση, που θα μπορούσε να επηρεαστεί δυσμενώς, κάτι που διασφαλίστηκε και από το Τμήμα Δασών, το οποίο και παραχώρησε την απαιτούμενη άδεια.
4. Καταλήγοντας, σημειώνεται ότι για την ανέγερση του νέου κτιρίου έχουν ζητηθεί και έχουν εξασφαλιστεί όλες οι απαραίτητες συναινέσεις και εγκρίσεις, σύμφωνα με τις νομοσυντακτικές διαδικασίες, περιλαμβανομένης και της απαιτούμενης συναίνεσης του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικίσσεως στην "Ειδοποίηση στην Πολεοδομική Αρχή για Προτεινόμενη Ανάπτυξη από Κυβερνητικά Τμήματα".
5. Στη διάθεσή σας για τυχόν περαιτέρω διευκρινίσεις.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023 της Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Άννας Κουκκίδη Προκοπίου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.188, ημερομηνίας 13 Απριλίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιώργου Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας διαβιβάζω την ακόλουθη απαντητική επιστολή του Αρχηγού Αστυνομίας με αυτόδηλο περιεχόμενο:

“Σχετικά με τα ερωτήματα 4 και 6 της ερώτησής σας πληροφορούμε τα εξής:

- Αναφορικά με το ερώτημα αρ. 4, από 1.1.2019 μέχρι σήμερα η Αστυνομία προέβη σε 161 συλλήψεις προσώπων που αφορούσαν αδικήματα για Βία εντός ή εκτός αθλητικών χώρων. Από αυτές 106 υποθέσεις παρουσιάστηκαν ενώπιον δικαστηρίου (81 καταδικές, 4 αναστολή από Γενικό Εισαγγελέα, 8 υποχρεωτική κοινωνική εργασία, 13 ουδεμία ποινή) και άλλες 55 εκκρεμούν. Για την περίοδο Σεπτέμβριο 2022 - Μάιο 2023 η Αστυνομία ζήτησε από τον ΚΟΑ όπως σε 28 περιπτώσεις ταυτοποιηθούν ύποπτα πρόσωπα και σε άλλες 26 όπως επιβεβαιωθεί κατά πόσο συγκεκριμένα πρόσωπα ήταν κάτοχοι κάρτας φιλάθλου ή όχι. Για τα προηγούμενα χρόνια οι σχετικές πληροφορίες μπορούν να ζητηθούν από τον ΚΟΑ.
- Αναφορικά με το ερώτημα αρ. 6(α) που αφορά τους επικίνδυνους οπαδούς οι οποίοι καταχωρήθηκαν τα τελευταία 10 χρόνια στον κατάλογο επικίνδυνων οπαδών που τηρείται στο Αρχείο σύμφωνα με το Άρθρο 50 του Νόμου 48(Ι)2008 έχουν καταχωρηθεί 629 πρόσωπα. Να σημειωθεί όμως ότι τα πρόσωπα αυτά καταχωρήθηκαν στον κατάλογο επικίνδυνων οπαδών αφού συνελήφθησαν για αδικήματα Βίας εντός ή εκτός αθλητικών χώρων και όχι μόνο στη βάση ύπαρξης βάσιμων πληροφοριών ή εύλογης υποψίας ότι ενδέχεται να αποτελέσουν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια σε αθλητικούς χώρους.
- Όσο αφορά το ερώτημα 6(β) τα τελευταία 10 χρόνια 464 πρόσωπα έχουν καταδικαστεί από Δικαστήριο (12 εξ αυτών τους επιβλήθηκε υποχρεωτική κοινωνική εργασία), 102 έχουν αθωωθεί ή δεν τους επιβλήθηκε οποιαδήποτε ποινή, 8 έχουν λάβει αναστολή ποινικής δίωξης από τον Γενικό Εισαγγελέα, ενώ άλλες 55 υποθέσεις εκκρεμούν.

- Όσο αφορά το ερώτημα 6(γ) έχουν διαγραφεί από τον κατάλογο επικίνδυνων οπαδών κατά την αξιολόγηση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του Άρθρου 50 της σχετικής Νομοθεσίας, 217 πρόσωπα.

2. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε άλλες διευκρινήσεις επιθυμείτε, παρακαλώ.»

Απάντηση ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 2023 της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνάς Μιχαηλίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.230, ημερομηνίας 26 Μαΐου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Πασιουρτίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτησή σας και σας ενημερώνω για τα ακόλουθα:

2. Στο Γυμνάσιο Φανερωμένης Λάρνακας ήδη εκτελούνται εργασίες επιδιόρθωσης αποσπασμένων ταβανιών και μωσαϊκών πατουδών, οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο της ολοκλήρωσης.
3. Το 2003 αναβαθμίστηκε μέρος του κτηρίου (πετρόκτιστο κτήριο). Στο Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) 2024-2026 δεν περιλαμβάνεται η αντισεισμική αναβάθμιση του συγκεκριμένου σχολείου.
4. Το κόστος των εργασιών που εκτελούνται στο συγκεκριμένο σχολείο ανέρχεται στις €15.000.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις τυχόν χρειαστείτε.»

Απάντηση ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 2023 της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνάς Μιχαηλίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.252, ημερομηνίας 22 Ιουνίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτησή σας και σας ενημερώνω για τα ακόλουθα:

2. Όσον αφορά το θέμα των περιφράξεων, το ΥΠΑΝ παραχώρησε χορηγία σε όλες τις Σχολικές Εφορείες, τον Δεκέμβριο του 2018, για περιφράξεις.
3. Η περίπτωση του Παγκυπρίου Λυκείου Λάρνακας αποτελεί ιδιαίζουσα περίπτωση, καθώς η περίφραξη στην πρόσοψη του σχολείου είναι συνυφασμένη με την αρχιτεκτονική του κτηρίου. Επομένως, οι ενδεχόμενες μελλοντικές παρεμβάσεις θα πρέπει να συνάδουν με τον υφιστάμενο χαρακτήρα του κτηρίου.
4. Στη γύρω περιοχή εκτελούνται έργα ανάπλασης από τον Δήμο Λάρνακας. Η Εφορεία έχει αποταθεί, με επιστολή, στον Δήμο, για ενημέρωση, όσον αφορά τα έργα ανάπλασης, με σκοπό να ληφθεί υπόψη στη μελέτη που αφορά το θέμα της περίφραξης, ώστε να συνάδει με τον περιβάλλοντα χώρο. Αναμένεται απάντηση.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις τυχόν χρειαστείτε.»

Απάντηση ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 2023 της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνάς Μιχαηλίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.014, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Σχετικά με την πιο πάνω ερώτηση, σας πληροφορώ ότι το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ) θα προχωρήσει σύντομα σε διάλογο με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις για το θέμα των καταλόγων διοριστέων και διορισίμων.

2. Σχετικά με την παράλληλη λειτουργία των καταλόγων διοριστέων και διορισίμων σημειώνεται ότι λόγω του ότι οι πρώτες εξετάσεις έγιναν το 2017 και οι πρώτοι εκπαιδευτικοί μέσω του καινούργιου συστήματος προσλήφθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2018, δόθηκε αρκετός χρόνος στο ΥΠΑΝ να διαπιστώσει το υψηλό επίπεδο εκπαιδευτικών που διορίζονται από τον κατάλογο διορισίμων. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις διορισίμων δεν είναι αρκετό ώστε να καλύπτονται όλες οι εκπαιδευτικές ανάγκες, ειδικά για πρόσληψη αντικαταστάτων εκπαιδευτικών. Ως εκ τούτου, η εξεύρεση άμεσης λύσης για αυτό το θέμα καθίσταται ύψιστης προτεραιότητας για το ΥΠΑΝ, ώστε να προωθηθούν εγκαίρως όλες οι απαραίτητες ενέργειες πριν από την κατάργηση του καταλόγου διοριστέων το 2027.

3. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω απορία ή διευκρίνιση.»

Απάντηση ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 2023 της Υπουργού Υγείας κ. Πόπης Κανάρη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.019, ημερομηνίας 1^{ης} Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Λουκαΐδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Οι διαδικασίες για διαμόρφωση του 2^{ου} ορόφου της νέας πτέρυγας του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας, είχε αποφασιστεί κατ' αρχάς να αναληφθούν από το Τμήμα Δημοσίων Έργων οι οποίοι καθυκόντως είναι οι Τεχνικοί Σύμβουλοι του Υπουργείου Υγείας και θα έπρεπε να ετοιμάζαν τους όρους και τα έγγραφα του διαγωνισμού. Η αρχική εισήγηση ήταν να κατακύρωναν την προσφορά με απ' ευθείας ανάθεση στον ίδιο εργολάβο που είχε ανεγείρει την νέα πτέρυγα του Νοσοκομείου. Ο κύριος λόγος ήταν

η μη πιθανή διεκδίκηση αποζημιώσεων από μέρους του λόγω συμβολαίου δωδεκαετούς συντήρησης η οποία είναι εν ισχύ. Υπήρξαν κάποιες καθυστερήσεις για την ετοιμασία των εγγράφων και όρων της σύμβασης και όταν όλα ήταν έτοιμα, και υποβλήθηκαν στον Εργολάβο, αυτός ζήτησε περίπου €9 εκατομμύρια συν ΦΠΑ για την διαμόρφωση του ορόφου.

3. Το Υπουργείο Υγείας έκρινε ότι το ποσό αυτό είναι υπερβολικό και εισηγήθηκε στον ΟΚΥΠΥ να απευθυνθεί σε ιδιώτη Μελετητή και αφού του δοθούν όλα τα σχετικά έγγραφα να προχωρήσει σε συγκριτική εκτίμηση δαπάνης. Ολοκληρώθηκε η εκτίμηση με κόστος €5,2 εκατομμύρια συν ΦΠΑ.
4. Με βάση τα πιο πάνω κρίθηκε ορθό όπως ο ΟΚΥΠΥ προχωρήσει στην προκήρυξη διαγωνισμού για την διαμόρφωση του 2^{ου} ορόφου με τη μέθοδο Μελέτη - Κατασκευή - Συντήρηση συνολικού εμβαδού 3 000 τ.μ. στα οποία θα χωροθετούνται οι ακόλουθες Υπηρεσίες/Τμήματα:
  - Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας.
  - Οδοντιατρικές Υπηρεσίες.
  - Κέντρο Μητρότητας και Προστασίας Παιδιού.
  - Χώρος Ημερήσιας Φροντίδας Καρκινοπαθών.
  - Χειρουργεία Ημέρας και Ενδοσκοπήσεις.
5. Το Έργο προκηρύχθηκε στις 19/7/2023 και αναμένεται να ολοκληρωθεί τέλος Μαΐου 2024. Με την ολοκλήρωση του Έργου της διαμόρφωσης του 2^{ου} ορόφου, θα μετακινηθούν σ' αυτόν, οι Υπηρεσίες/Τμήματα που βρίσκονται στο διατηρητέο κτίριο του Παλαιού Νοσοκομείου Λάρνακας ούτως ώστε αυτό να παραδοθεί κενό στο Δήμο Λάρνακας.
6. Σημειώνεται ότι με την προκήρυξη αυτή θα γίνουν άλλες χρήσιμες εργασίες στον 3^ο όροφο και το κόστος θα ανέλθει συνολικά στα €8,5 εκατομμύρια.
7. Εάν για τον οποιοδήποτε λόγο κρίνετε ότι οι ως άνω απαντήσεις δεν είναι επαρκείς ή χρήζουν περαιτέρω διευκρινήσεων, παραμένω στη διάθεσή σας.»

Απάντηση ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 2023 του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Αλέξη Βαφεάδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.032, ημερομηνίας 3 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Κέττηρου

«Επιθυμώ να αναφερθώ στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

2. Οι βανδαλισμοί και αναγραφή συνθημάτων σε πινακίδες του οδικού δικτύου είναι καθημερινό φαινόμενο. Ακόμη και σε πινακίδες που πρόσφατα είχαν αντικατασταθεί και στοίχισαν στο Δημόσιο αρκετές χιλιάδες Ευρώ, παρατηρήθηκε ότι μέσα σε λίγες ημέρες είχαν αναγραφεί σε αυτές διάφορα συνθήματα. Ετησίως δαπανείται για αντιμετώπιση των βανδαλισμών κονδύλι ύψους άνω των €200.000,00. Τα κονδύλια που υπάρχουν στον προϋπολογισμό του Τμήματος Δημοσίων Έργων δεν αρκούν για την πλήρη αντιμετώπιση του φαινομένου.
3. Συνεργεία των Επαρχιακών Γραφείων που επιθεωρούν το οδικό δίκτυο, το οποίο υπάγεται στη δικαιοδοσία του Τμήματος Δημοσίων Έργων, εντοπίζουν και καταγράφουν τις κατεστραμμένες πινακίδες. Στις περιπτώσεις που οι πινακίδες αφορούν το όριο ταχύτητας ή τα οδικά σήματα όπου το μέγεθός τους είναι πιο μικρό σε σχέση με το μέγεθος των κατευθυντήριων πινακίδων, τα συνεργεία προβαίνουν άμεσα στην αντικατάστασή τους.
4. Οι εργασίες αντικατάστασης όλων των κατεστραμμένων πινακίδων των αυτοκινητοδρόμων, είτε γιατί έχουν καταστραφεί από βανδαλισμούς είτε από φυσική φθορά εκτελούνται σταδιακά σε όλες τις Επαρχίες.
5. Στους αυτοκινητοδρόμους της Επαρχίας Λεμεσού, έχουν αντικατασταθεί όλες οι πινακίδες και ετοιμάζεται να προκηρυχθεί νέα προσφορά για αντικατάσταση των πινακίδων στους υπεραστικούς δρόμους καθώς και για την αντικατάσταση των υπερόδιων. Στην Επαρχία Λευκωσίας έχουν επιδιορθωθεί/αντικατασταθεί οι πλείστες πινακίδες του αυτοκινητοδρόμου.
6. Οι εργασίες αντικατάστασης των πινακίδων εκτελούνται κυρίως από εργολάβους στα πλαίσια αντιστοίχων Συμβάσεων με το Τμήμα Δημοσίων Έργων. Παράλληλα όμως εκτελούνται και εργασίες στα ταπελλογραφεία των Επαρχιακών Γραφείων Λευκωσίας και Λεμεσού.

Για την αναβάθμιση της ποιότητας των πινακίδων αλλά και για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων όσον αφορά στο εύκολο καθάρισμά τους χωρίς να αλλοιώνεται η αντανακλαστικότητα των πινακίδων, το Τμήμα Δημοσίων Έργων έχει ήδη προμηθευτεί έναν Ψηφιακό Εκτυπωτή Πινακίδων Οδικής Σήμανσης για την Επαρχία Λεμεσού και θα προχωρήσει και με την αγορά ενός δεύτερου για την Επαρχία Λευκωσίας για τις εργασίες που εκτελούνται στα ταπελλογραφεία των Επαρχιακών τους Γραφείων.

7. Με την Ψηφιακή Εκτύπωση των Πινακίδων θα μπορεί να εφαρμοστεί και η προστατευτική μεμβράνη για τα graffiti. Στην περίπτωση αυτή εξασφαλίζεται η μέγιστη προστασία της πινακίδας. Στις υφιστάμενες πινακίδες, όμως, που η επένδυση έγινε με τον συμβατικό τρόπο, χωρίς να τοποθετηθεί προστατευτική μεμβράνη, ο καθαρισμός που γίνεται από συνεργεία των Επαρχιακών Γραφείων του Τμήματος Δημοσίων Έργων, δεν είναι ούτε και εύκολος αλλά ούτε και τόσο αποτελεσματικός. Η εφαρμογή των υλικών που διατίθενται στην εγχώρια αγορά διαφάνηκε ότι αλλοιώνει την αντανακλαστικότητα των πινακίδων.»

Απάντηση ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023 της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνάς Μιχαηλίδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.046, ημερομηνίας 16 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Στην κοινότητα Μαζωτού λειτουργεί δημόσιο νηπιαγωγείο με ένα τμήμα και μέγιστο αριθμό μαθητών/ριών 25. Για την παρούσα σχολική χρονιά 2023-2024, αιτήθηκαν να φοιτήσουν συνολικά 36 παιδιά ηλικίας τριών μέχρι τεσσάρων χρόνων και οκτώ μηνών. Στο τμήμα θα φοιτήσουν 15 παιδιά υποχρεωτικής εκπαίδευσης (τεσσάρων χρόνων και οκτώ μηνών και άνω) και 10 παιδιά μικρότερης ηλικίας (τριών μέχρι τεσσάρων χρόνων και οκτώ μηνών). Τα μικρότερα παιδιά έχουν επιλεγεί στη βάση θεσμοθετημένων κριτηρίων. Οι αιτήσεις **εννέα** παιδιών, ηλικίας τριών μέχρι τεσσάρων χρόνων και οκτώ μηνών, έχουν απορριφθεί. Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα δεν αιτιολογείται η λειτουργία δεύτερου δημόσιου τμήματος, αφού τα παιδιά υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι μόνο 15. Για να λειτουργήσει νέο δημόσιο τμήμα ο αριθμός των παιδιών υποχρεωτικής εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος από 25.
- (β) Η λειτουργία κοινοτικού νηπιαγωγείου με μόνο **εννέα** παιδιά (αυτά που δεν έχουν εξασφαλίσει θέση στο δημόσιο νηπιαγωγείο) θα είναι οικονομικά ασύμφορη για την κοινότητα, ιδιαίτερα κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του, που εκτός από τον μισθό που θα καταβάλλεται για την εργοδότηση νηπιαγωγού και τα υπόλοιπα λειτουργικά έξοδα, η κοινότητα θα πρέπει με δικά της έξοδα να αγοράσει τον βασικό εξοπλισμό της αίθουσας διδασκαλίας. Σημειώνεται ότι το Υ.Π.Α.Ν., παραχωρεί ετήσια επιχορήγηση για κάλυψη μέρους των λειτουργικών εξόδων. Τα υπόλοιπα έξοδα καλύπτονται από τα δίδακτρα που καταβάλλουν οι γονείς/κηδεμόνες για τη φοίτηση των παιδιών τους. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το Κοινοτικό Νηπιαγωγείο και το Υ.Π.Α.Ν. δεν ανευγείρει αίθουσες διδασκαλίας, για στέγαση κοινοτικών νηπιαγωγείων. Παράλληλα, σημειώνεται ότι και η αυλή του νηπιαγωγείου είναι σχετικά μικρή σε μέγεθος για λειτουργία δύο τμημάτων.
- (γ) Σημειώνεται ότι το ετήσιο κόστος λειτουργίας ενός Κοινοτικού Νηπιαγωγείου, την πρώτη χρονιά ίδρυσής του, ανέρχεται στις €26.000 (μισθός νηπιαγωγού, βασικός εξοπλισμός και ετήσια λειτουργικά έξοδα), περίπου, χωρίς την εργοδότηση σχολικού βοηθού, ενώ εάν εργοδοτηθεί και σχολική βοηθός το κόστος ανέρχεται, περίπου, στις €36.000. Η μέγιστη ετήσια επιχορήγηση που παραχωρεί το Υ.Π.Α.Ν., ανέρχεται στις €11.400. Για να είναι οικονομικά βιώσιμο ένα κοινοτικό νηπιαγωγείο, ιδιαίτερα τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του, θα πρέπει σε αυτό να φοιτούν τουλάχιστον 20 παιδιά τα οποία θα καταβάλλουν περίπου €80-€100, μηνιαία δίδακτρα. Σε αντίθετη περίπτωση, τα δίδακτρα που θα καταβάλλουν οι γονείς/κηδεμόνες θα είναι υψηλά, ενδεχόμενο που μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα για κάποιες οικογένειες.
- (δ) Το αίτημα θα επανεξεταστεί μετά τις εγγραφές Ιανουαρίου 2024, νοουμένου ότι οι εγγραφές, για τη σχολική χρονιά 2024-2025 θα είναι περισσότερες.
2. Παρακαλώ να σημειωθεί ότι είχα συνάντηση με τον Κοινοτάρχη Μαζωτού και συζήτησα μαζί του το θέμα, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να προωθηθεί περαιτέρω το αίτημα, στο παρόν στάδιο.
3. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες ή διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.03.051, ημερομηνίας 18 Αυγούστου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Γιώργου Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

- (α) Ως γνωστό, το Υπουργείο Εσωτερικών εφαρμόζει από το 2018 το Εθνικό Σχέδιο Ασφάλειας Παραλιών "ΣΑΛΑΜΙΣ", το οποίο εγκρίθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 85.019 και με ημερ. 30/05/2018, μέσω των οικείων Επαρχιακών Διοικήσεων (Ε.Δ.) με τη συνεργασία και υποστήριξη του Κέντρου Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (ΚΣΕΔ). Στα πλαίσια υλοποίησης και εφαρμογής του εν λόγω Εθνικού Σχεδίου, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει προωθήσει την επίλυση διάφορων προβλημάτων που αντιμετώπιζε ο κλάδος των Ναυαγισσών και συγκεκριμένα:

- i. Έχει τεθεί σε εφαρμογή νέα ενιαία Διαδικασία και Κριτήρια Πρόσληψης Ναυαγοσωστών (νέος Κανονισμός 33, Κανονισμοί Όρων Απασχόλησης Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού) η οποία εφαρμόζεται από όλες τις Ε.Δ.
  - ii. Έχει εγκριθεί Σχέδιο Υπηρεσίας για τη θέση Ναυαγοσώστη στο οποίο καθορίζονται τα προσόντα και τα καθήκοντα του ναυαγοσώστη καθώς και έχει αναβαθμισθεί η Κλίμακα των Ναυαγοσωστών από την Κλ. Ε5-Ε6 στην Κλ. Ε7-Ε8.
  - iii. Έχουν ανεγερθεί 45 νέοι ναυαγοσωστικοί πύργοι παγκύπρια, κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών (παρόλο που η επιδιόρθωση/κατασκευή πύργων αποτελεί αρμοδιότητα των τοπικών αρχών).
  - iv. Έχει προβεί σε διαγωνισμό για την προμήθεια 4 νέων jet ski σε μια προσπάθεια αναβάθμισης του ναυαγοσωστικού εξοπλισμού, τα οποία θα παραληφθούν πριν το τέλος του τρέχοντος έτους.
- (β) Περαιτέρω, το Υπουργείο Εσωτερικών και οι Ε.Δ. έχουν, μέσα από την εφαρμογή και υλοποίηση του Ε.Σ. "ΣΑΛΑΜΙΣ", αναλάβει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
- i. τις προσλήψεις ναυαγοσωστών,
  - ii. τη στελέχωση των παραλιών (ετοιμασία προγράμματος στελέχωσης) και τη διαχείριση τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν (π.χ. αντικατάσταση προσωπικού, στελέχωση πύργων, ανάγκη τροποποίησης ωραρίων, ανάγκη εξοπλισμού κ.ά.),
  - iii. την εξέταση στο νερό, ανά δύο (2) έτη, των μόνιμων ναυαγοσωστών,
  - iv. τον εντοπισμό τυχόν πρόσθετων αναγκών σε ναυαγοσώστες (π.χ. οι οποίες προκύπτουν από νέες οργανωμένες παραλίες) και τη λήψη κατάλληλων ενεργειών προς το σκοπό κάλυψης των αναγκών αυτών,
  - v. την πρόνοια για τον κατάλληλο και απαιτούμενο εξοπλισμό των ναυαγοσωστών,
  - vi. την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε προβλημάτων προκύπτουν και
  - vii. θέματα μισθοδοσίας ναυαγοσωστών (και συνεισφοράς των τοπικών αρχών).
- (γ) Αναφορικά με τις παραλίες που δεν έχουν σήμερα ναυαγοσωστικό πύργο ή που έχουν αλλά είναι κλειστός επισυνάπτεται σχετικό Παράρτημα 1. Δέον να σημειωθεί ότι κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, οι οποίοι αποτελούν τους μήνες αιχμής για όλες τις Ε.Δ., έχει παρατηρηθεί κάποια υποστελέχωση η οποία οφείλεται στην έλλειψη ενδιαφέροντος για πλήρωση των εποχικών θέσεων ή/και στην έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού. Το ΥΠΕΣ και οι Ε.Δ. καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να παρέχεται ναυαγοσωστική κάλυψη στις πολυσύχναστες παραλίες και η λοιπή στελέχωση των παραλιών να γίνεται με προτεραιοποίηση στη βάση, κυρίως, του παράγοντα της επισκεψιμότητας. Περαιτέρω, εκεί και όπου υπάρχει η δυνατότητα, το ωράριο ναυαγοσωστικής κάλυψης έχει επεκταθεί κατά τους μήνες αιχμής κατά 2 ώρες καθημερινά.
- (δ) Σε σχέση με το πόσοι και ποιοι ναυαγοσωστικοί πύργοι στελεχώνονται σήμερα μόνο με ένα ναυαγοσώστη αναφέρεται ότι στην επαρχία Λευκωσίας (Κάτω Πύργος και Πηγένια), όπου η ναυαγοσωστική στελέχωση αφορά αποκλειστικά τους καλοκαιρινούς μήνες, στελεχώνονται με ένα ναυαγοσώστη δύο πύργοι, λόγω σοβαρής έλλειψης ανεύρεσης εποχικού προσωπικού στην εν λόγω περιοχή (Πύργοι Ωμέγα Α και Ωμέγα Β στα Πηγένια). Στην επαρχία Λεμεσού, επίσης, λειτουργούν δύο πύργοι μόνο με ένα ναυαγοσώστη (ΛΕΜ 11 και ΛΕΜ 8 στο Δήμο Αγίου Αθανασίου και στην Κοινότητα Αγίου Τύχωνα αντίστοιχα), λόγω της υποστελέχωσης η οποία αφορά κυρίως σε έλλειψη σε εποχικό προσωπικό τους μήνες αιχμής. Στις Επαρχίες Λάρνακας, Πάφου και Αμμοχώστου δεν υπάρχουν παραλίες οι οποίες να στελεχώνονται μόνο με ένα ναυαγοσώστη.
- (ε) Ο αριθμός των μόνιμων ναυαγοσωστών οι οποίοι εργοδοτούνται ως Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό από τις Επαρχιακές Διοικήσεις ανέρχεται στους 83, ως ακολούθως:
- i. Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού: 10 ναυαγοσώστες
  - ii. Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας: 21 ναυαγοσώστες (οι 18 ως διασώστες στον αερολιμένα)
  - iii. Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου: 21 ναυαγοσώστες (οι 18 ως διασώστες στον αερολιμένα)
  - iv. Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου: 31 ναυαγοσώστες (17 υφιστάμενοι και 14 νέες θέσεις).
- (στ) Ο μέγιστος αριθμός των εποχικών ναυαγοσωστών, ο οποίος απασχολήθηκε στις Επαρχιακές Διοικήσεις το 2023 μέχρι σήμερα έχει ως ακολούθως:
- i. Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας: 8 ναυαγοσώστες
  - ii. Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού: 44 ναυαγοσώστες

- iii. Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας: 58 ναυαγοσώστες
  - iv. Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου: 112 ναυαγοσώστες
  - v. Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου: 68 ναυαγοσώστες.
- (ζ) Σε ό,τι αφορά της ενέργειες που λαμβάνονται από το Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με την περαιτέρω στελέχωση, θα πρέπει να αναφερθεί ότι το Υπουργείο έχει ήδη προωθήσει στο ΤΔΔΠ αίτημα για δημιουργία πέντε (5) πρόσθετων μόνιμων θέσεων ναυαγοσώστη για την Επαρχία Πάφου, ενώ έχει ήδη εγκριθεί από το ΤΔΔΠ η δημιουργία δεκατεσσάρων (14) μόνιμων θέσεων Ναυαγοσώστη για την Επαρχία Αμμοχώστου, κατόπιν της υποβολής σχετικού αιτήματος από το Υπουργείο Εσωτερικών. Για της Επαρχίες Λεμεσού και Λάρνακας, το Υπουργείο εξετάζει/αξιολογεί κατά πόσον προκύπτουν πρόσθετες ανάγκες σε μόνιμους ναυαγοσώστες, σε συνεργασία με της Επάρχους. Σε ό,τι αφορά στην Επαρχία Λευκωσίας, αναφέρεται ότι οι παραλίες στον Κάτω Πύργο και Πηγγία στελεχώνονται ναυαγοσωστικά μόνο κατά της καλοκαιρινούς μήνες, συνεπώς δεν προκύπτει ανάγκη για μόνιμη στελέχωσή της.
- (η) Της προαναφέρθηκε και σε σχέση με το εποχικό προσωπικό, παρατηρείται υποστελέχωση, κυρίως κατά της καλοκαιρινούς μήνες, η οποία ωστόσο οφείλεται κυρίως σε έλλειψη ενδιαφέροντος από προσοντούχους ναυαγοσώστες. Συνεπώς, οι Επαρχιακές Διοικήσεις προβαίνουν σε στελέχωση των οργανωμένων παραλιών με προτεραιοποίηση λαμβάνοντας υπόψη την επισκεψιμότητα των παραλιών, αλλά και της διαθέσιμους κατά περίπτωση ανθρώπινους πόρους. Περαιτέρω, της επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου εφαρμόστηκε κατά της καλοκαιρινούς μήνες και το σύστημα υπερωριακής απασχόλησης κατά δύο ώρες ημερησίως έτσι ώστε να υπάρξει, όσο το δυνατό μεγαλύτερη διεύρυνση του ωραρίου ναυαγοσωστικής κάλυψης σε κάποιες παραλίες.
- (θ) Αναφορικά με τη δημιουργία εξειδικευμένης υπηρεσίας ασφάλειας παραλιών, το Υπουργείο Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη τα θετικά αποτελέσματα που έχει επιφέρει μέχρι σήμερα η εφαρμογή του Ε.Σ. "ΣΑΛΑΜΙΣ" από το Υπουργείο και της Ε.Δ., επανεξετάζει το όλο ζήτημα, έτσι ώστε να αποφασιστεί κατά πόσον ενδείκνυται η δημιουργία κεντρικής υπηρεσίας με ό,τι αυτό θα συνεπάγεται σε ό,τι αφορά στην εξεύρεση πρόσθετου προσωπικού για την οργάνωση και λειτουργία της, συμπεριλαμβανομένης και της εξέτασης του ενδεχομένου αποκέντρωσης των ναυαγοσωστικών υπηρεσιών της αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφό τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δεν θα προχωρήσουμε στο Τέταρτο Κεφάλαιο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Η επιστολή, κύριε Πρόεδρε, για εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του ακόλουθου θέματος: «Το αίσθημα ανασφάλειας που επικρατεί στην κοινωνία λόγω της αύξησης της εγκληματικότητας και η ανάγκη ενίσχυσης των θεσμών του κράτους για αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι το έχετε στείλει πού;

Διαφωνεί κανένας να εγγραφεί το θέμα όπως το ανέφερε ο συνάδελφος;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εστάλη 29 Ιουνίου.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Τώρα μας ενημερώνει ο κ. Χατζηγιάννης ότι εστάλη επιστολή. Κοντά σας δεν είναι, η προεδρία δεν την έχει, οι υπηρεσίες δεν ξέρω αν την έχουν. Νομίζω να ακολουθήσουμε τη νενομισμένη διαδικασία, να φτάσει η επιστολή, να τη δούμε και να περάσει.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι, εστάλη η επιστολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι, Κυριάκο μου. Εν παίρνεις υπομονή!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν έχουμε πρόβλημα, αλλά στάλθηκε η επιστολή, έτσι χάριν της αλήθειας, κύριε Πρόεδρε, από τις 29 Ιουνίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν μπορώ να λύσω το ταχυδρομικό θέμα τώρα, Κυριάκο μου. Φαίνεται καθυστέρησε, ετσιλλήθηκν το γράμμα, από ό,τι φαίνεται.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 5 Οκτωβρίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με ημερήσια διάταξη η οποία θα αποσταλεί σε όλα τα μέλη.

[Στις 2 Οκτωβρίου 2023 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της τρίτης συνεδρίας της Τρίτης Συνόδου της Δωδέκατης Βουλευτικής Περιόδου του σώματος:

Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί συνεδρία της ολομέλειας του σώματος την Πέμπτη, 5 Οκτωβρίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Φόρων Κατανάλωσης (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.209-2022).
2. Ο περί Διαστήματος Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.003-2023).
3. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.078-2023).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας, η οποία αποσκοπεί στην αλλαγή των ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή, με στόχο να καταστεί ηγεμονική δύναμη, και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των κ. Χρίστου Σενέκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, και Σταύρου Παπαδόουρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(20.1.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.001-2022).
2. «Μεταναστευτικό: Οι διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, η ευρωπαϊκή διάσταση και η διαχείριση του θέματος». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση όλων των κομμάτων).
(22.9.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.002-2022).]

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας και κηρύσσω τη λήξη των εργασιών του σώματος.

(Ωρα λήξης: 5.13 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

(αλφαβητικά κατά κόμμα)

ΔΗΣΥ

Αλαμπρίτης Πρόδρομος

Πάζαρος Χαράλαμπος

Γεωργίου Νίκος

Σύκας Νίκος

Δημητρίου Δημήτρης

Τορναρίτης Νίκος

Δίπλαρος Ευθύμιος
Κάρουλλας Γιώργος
Ορφανίδου Σάβια

Τσιρίδου Φωτεινή
Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης
Δαμιανού Άριστος
Καυκαλιάς Αντρέας
Κέττηρος Νίκος
Κυπριανού Άντρος
Κώστα Κώστας
Χαραλαμπίδου Ειρήνη

Νικολάου Μαρίνα
Πασιουρτίδης Ανδρέας
Στεφάνου Στέφανος
Φακοντής Βαλεντίνος
Χριστόφιας Χρίστος
Χριστοφίδης Χρίστος

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα
Κουλίας Ζαχαρίας
Λεωνίδου Πανίκος
Παντελίδης Χρύσης

Παπαδόπουλος Νικόλας
Σαββίδης Χρύσανθος
Μυλωνάς Παύλος
Σενέκης Χρίστος

ΕΛΑΜ

Ιωάννου Σωτήρης
Παπαγιάννης Λίνος

Χρίστου Χρίστος

ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα

Αποστόλου Ανδρέας

Μυριάνθους Ηλίας

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης
Μουσιούπτας Μαρίνος

Τρυφωνίδης Αλέκος

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Ατταλίδου Αλεξάνδρα

Παπαδούρης Σταύρος

Μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής

Ευσταθίου Κωστής

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1. Αναφορά του προεδρεύοντος της συνεδρίασης (Ζαχαρίας Κουλίας) στην εξηκοστή τρίτη επέτειο της κυπριακής ανεξαρτησίας, στον θάνατο του Ξενοφώντα Καλλή, στον θάνατο εν ώρα καθήκοντος του αστυφύλακα Πέτρου Ελευθερίου και στην Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών.	91
2. Ενημέρωση για τις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων:	92
α. Συμμετοχή του κ. Δημήτρη Δημητρίου σε Διακοινοβουλευτική Συνάντηση της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.	
β. Συμμετοχή των κ. Δημήτρη Δημητρίου, Νίκου Κέττηρου, Χρύσανθου Σαββίδη και Ηλία Μυριάνθους στη 13 ^η Συνάντηση της Μικτής Ομάδας Κοινοβουλευτικού Ελέγχου της Ευρωπόλ στις Βρυξέλλες.	
γ. Συμμετοχή του κ. Γιαννάκη Γαβριήλ στη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για τη συμβολή των εθνικών κοινοβουλίων στη βελτίωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής	

	(ΚΑΠ) στην Κροατία.	
δ.	Συμμετοχή του κ. Κωστή Ευσταθίου σε συνεδρία της Επιτροπής για την εκλογή των δικαστών στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της ΚΣΣΕ, στο Παρίσι.	
3.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο Τροποποιητικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2023 Νόμου του 2022 Νόμος του 2023», παρατηρήσεις της κ. Χριστιάνας Ερωτοκρίτου και ψήφισή του σε νόμο.	93
4.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων και Καταχώρησης Αντιπροσωπευτικών Αγωγών για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2023», αγορεύσεις και συζήτηση (Κυριάκος Χατζηγιάννης, Κώστας Κώστας, Χρύσης Παντελίδης, Σταύρος Παπαδόπουλος, Νικόλας Παπαδόπουλος, Άριστος Δαμιανού) και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων και Καταχώρησης Αντιπροσωπευτικών Αγωγών για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2023».	95
5.	Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων για την καταδίκη των στρατιωτικών επιχειρήσεων του Αζερμπαϊτζάν κατά του αρμενικού πληθυσμού του Ναγκόρνο Καραμπάχ (Αρτσάχ), αγορεύσεις (Αλεξάνδρα Ατταλίδου, Παύλος Μυλωνάς, Χρίστος Χρίστου, Κωστής Ευσταθίου, Δημήτρης Δημητρίου, Αλέκος Τρυφωνίδης, Νίκος Τορναρίτης, Άριστος Δαμιανού, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου) και έγκρισή του.	105
6.	Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.	111
7.	Ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Στελέχωση του επαρχιακού πολεοδομικού γραφείου Λάρνακας.	112
-	Η κατασκευή κυκλικού κόμβου στον δήμο Δρομολαξιάς-Μενεού.	112
-	Η ανέγερση περιφερειακού σχολείου στον δήμο Λιβαδιών και στην κοινότητα Βορόκληνης.	112
-	Η δημιουργία νέων ή η επέκταση υφιστάμενων πολυδύναμων κέντρων για παιδιά και κέντρων φροντίδας παιδιών.	112
-	Εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων «STEAM» σε σχολεία της Κύπρου.	113
-	Επίσπευση της ολοκλήρωσης της Γ΄ φάσης του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας.	113
-	Συμμετοχή των συμβούλων και συνεργατών υπουργείων και υφυπουργείων σε αποστολές στο εξωτερικό.	113
-	Το ωράριο των συμβούλων υπουργείων και υφυπουργείων και η τήρησή του.	113
-	Οι κανονισμοί λειτουργίας της Επιτροπής Δεοντολογίας και Προστασίας του Αθλητισμού.	114
-	Παρατυπίες στην τήρηση των προδιαγραφών ΠΟΠ στην παραγωγή χαλλουμιών.	114
-	Μη καταχώριση της οδού Ουότκινς στους οδικούς χάρτες της χώρας.	114
-	Μετακίνηση χημείου από την περιοχή των διυλιστηρίων στη Λάρνακα.	114
8.	Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Ερωτήματα σχετικά με την ανέγερση γραφείων στον χώρο του Προεδρικού Μεγάρου.	114
-	Η λειτουργία του συστήματος της κάρτας φιλάθλου.	115
-	Προγραμματισμός έργων στο Γυμνάσιο Φανερωμένης Λάρνακας.	116
-	Ανάγκη περιφράξης στο Παγκύπριο Λύκειο Λάρνακας.	116
-	Λειτουργία των καταλόγων διοριστέων και διορισίμων και μελλοντικός σχεδιασμός.	116
-	Ζητήματα σχετικά με τη νέα πτέρυγα του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας.	116
-	Καταστροφή πινακίδων σήμανσης τροχαίας.	117
-	Αίτημα δημιουργίας κοινοτικού δημόσιου νηπιαγωγείου στον Μαζωτό.	118
-	Ναυαγοσωστική κάλυψη παραλιών.	118

9.	Ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας.	121
10.	Παρουσίες βουλευτών και αντιπροσώπων θρησκευτικών ομάδων.	121

Τιμή: €3,50